48ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1119 Կ ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲ. ԱՅ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 18.3 ՄԱՐՏ 1905 26 ՋԻԼՀԻՋԱԼ 1322 18 ԼՈՒՍԱՒՈՐ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՏԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիա Ալի Ֆաստէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեարը

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه یومی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : اوهانس فره
اداره‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԱՓԱՆԹՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	18 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ժամուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Վերջապէս չկրցայ ո՛չակի ըմբռնել Կ. Պոլսոյ մեր եկեղեցիներուն սովորութիւնները։ Դաւառացիի միամտութեամբ կը կարծէի թէ Հայ եկեղեցիները, ինչպէս կ'բսէր մեր լուսահոգի դասախօսը՝ Մհի. Աբրահամ Աղա Թաղիադեան, աշխարհի ա՛ր կողմն ալ որ գտնուին, նո՛յն կրօնական սովորութիւնները ունին, կարգապահական նոյն սեռերով կը կառավարուին, և Տնօրէնութիւն դ՝ որ, Տնօրէնութիւնն ներս յորինուած ամէն սարք ու կանոն նոյն են ամէն կողմ։

Թողլով առ այժմ եկեղեցական ընթերցուածներու միջեւ դիտուած տարբերութիւնը, կը տեսնէի նոյնիսկ տարբերութիւններ բուն արարողակարգին մէջ, որ գտնէ նորմօրինակ ըլլալու է։

Մինդեան և Ցարութեան մեծ Տներուն առաջին օրերուն առթիւ, եկեղեցին սովորութիւն ունի, օրուան օրնութենէն առաջ, այսինքն Հանգատեան Աւետարանէն անմիջապէս վերջ, թափոր դառնալու եւ ապա օրուան օրնութիւնը։ Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի, և, կամ, Այսօր Ցարեալը կարդալէ Ապեանը։ Ինչպէս Տնօրէնէն ալ կը պատուիրէ, յաւելանց ապէ։

Ցայսմ ժամանակս մինչեւ վերջը վարժուած էի այս թափորին, որուն առթիւ կ'երգուէր Ուրախ լե՛ր, սուրբ եկեղեցի Շարականը, և թափորին ապարտուէն Սարկաւագին Աւետարանը։ Ինչպէս խաղաղութեան և քահանային օրհնութենէն անմիջապէս վերջ, օրուան օրհնութիւնը կը սկսէր գոռալ Ատեանէն, ուր արդէն հաւաքուած էին դպիրները և հանդիսադիր քահանան կամ եպիսկոպոսը չրջապատուած միւս քահանաներէն։

Կը խորհիմ թէ թափորին նպատակը եկեղեցւոյ հանդիսաւոր ուրախութեան մէկ ապացոյցը կամ նշանն է և սովորութիւնը շատ ազէկ կարգադրեր է եկեղեցւոյ Տօնին շարականը, այսինքն Ուրախ Լեր կարդալու պարագան։ Բուն օրուան տօնը, հետեւաբար, բուն օրուան շարականը պէտք է տրամադրանօրէն այս թափորէն վերջ սկսի։ Բայց իմ բնակած թաղիս եկեղեցիին մէջ ինչպէս կ'ընեն, դիտէք։ Թափորը կը սկսին Խորհուրդ մեծով կամ Այսօր Ցարեալով, և թափորէն խնայուած կտորներն ալ կը շարունակեն Ատեանէն։ Խնդիր չէ ա՛յնքան, և հետեւաբար չարժեր բծախնդրութիւնը։ Բծախնդրութեան համար չէ որ այս պարագան ի վեր կը հանեմ, այլ միմիայն սովորութիւնները տարբերութիւնը ցոյց տալու համար։ Չեմ գիտեր թէ Կ. Պոլսոյ միւս եկեղեցիներուն, կամ մանաւանդ, Մայր եկեղեցիին մէջ սովորութիւնը ի՞նչպէս է։ Այս թափորը կարծեմ նշանակուած չէ Տնօրէնութեան մէջ, և լոկ սովորութիւն է, որ ընդհանուր եղած է։ Բայց գաւառական Ուրախ լեր-ը նպատակայարմար կը գտնեմ Կ. Պոլսական, կամ թերեւս մի միայն Սկիւտարի Ս. Խաչական սովորութենէն աւելի։ Եկեղեցի յաճախող բարեպաշտներուն ամէնէն ատուար մեծամասնութիւնը տեղեկութիւն չունի այդ թափորէն, քանի որ ժամերգութեան գրեթէ սկիզբները կը կատարուի, և Կ. Պոլսոյ սովորութիւնն ալ ընդհանրապէս Պատարագէն առաջ եկեղեցի յաճախել չէ։ Ուստի թերեւս առաջին անգամ իմանան շատերը թէ Մ. Նդեան և Ցարութեան Տներուն առթիւ ասանկ մեծահանդէս թափոր կ'ըլլայ եղեր։

Ցայսմի բան է թէ այդ թափորը թելադրող սկզբնական պատճառը եկեղեցւոյ այն ուրախութիւնն է հիմնական երկու Տներուն առթիւ։ Անկէց զատ, ինչպէս գիտենք, ուրիշ ամէն հանդիսաւոր առթիւ, զոր օրինակ, նոր եպիսկոպոսի մը, Պատրիարքի մը եկեղեցի մտնելուն առթիւ, Ուրախ լեր-ը կ'երգենք, դարձեալ նոյն պատճառաւ։ Հետեւաբար, Տնօրէնէն դուրս կատարուած այդ տարեկան երկու թափորները Ուրախ լեր-ով պէտք է ընել, բուն Ատեանին վերապահելով Խորհուրդ մեծը և Այսօր Ցարեալը։

Բայց սովորութեան ուրիշ մեծ տարբերութիւն մը կայ, որ անտարբերութեան խոչոր յանցանք մը կը ծանրաբեռնէ մեր այս տեղի կղերին ուսերուն վրայ։

Բարեկենդանին Բ. և Դ. իրիկունները Նախատօնակ կ'ըլլա՞յ թէ ոչ։ Ընթերցողներէն քանի՞ հոգի կրնայ ժամանակ կամ հաստատակամ պատասխանել այս հարցումին,

Սա՛ գիտեմ որ իմ խնարհ փորձառութեամբս, դարձեալ իմ բնակած թաղիս եկեղեցիին մէջ այդ երկու իրիկուններուն յաճորդող հանդիսաւոր օրերուն իբրեւ յիշատակ՝ նախատօնակ չըլլար։ Եւ այդ անտարբերութիւնը նոյն իսկ իր ծիծաղելի կողմը ունի, որովհետեւ Բարեկենդանին Գ. օրը ընդհանուր քահանայից տօնն ալ է, և դարձեալ նախատօնակ մը չեն սահմաներ, կամ սովորութիւն չեն բրեր։ Երկու պատճառ կուտան ասոր համար, նախ՝ իբր թէ Բ. և Դ. իրիկունները եկեղեցին մարդ չըլլար եղեր։ Երկրորդ՝ Տնօրէնէն մէջ ալ պատուիրուած չէ եղեր։ Սովորութեան և պատշաճութեան թելադրած շատ մը ընդհանուր կանոններ չկան արդէն Տնօրէնէն մէջ, ինչպէս ըսի Մնունդին և Ցարութեան առաւօտներուն գիշերային Թափորին առթիւ։ Իսկ առաջին պատճառը բոլորովին աղայական է։ Ո՞ր գաղեց Սբ Սէմբրօն։ գործին բուն հոգին սա է։ Ինչպէս կը տեսնէք, մարդկային ազգը օր մը մեծ կարօտութեան պիտի ենթարկուի։

—Պայմանով որ սակայն իբր հիմ նկատուած վիճակագրութիւնները ստոյգ և վաւերական ըլլան։

—Ո՛հ, անոնց վաւերականութիւնը ամէն տարակոյսէ վեր է։

—Բայց պնեսեագէններու դասակարգ մը չկայ տ...

Ճարտարագէտը խօսակիցը ընդմիջելով։

—Այո՛, գիտեմ որ հակառակը պընդողներ ալ կան այս վարդապետութեան։ բայց անոնք կը սխալին։ ես խնդիրը հիմնովին ուսումնասիրեցի, բոլոր վիճակագրութիւնները աչքէ անցուցի, անոր համար պնդել որ իմ դատեալ վարդապետութիւնս ուղիղ է։ Վիճակագրութիւններու վրայ հիմնուած հաշիւները միւս վաւերական կ'ըլլա։ 1790էն մինչեւ 1890 ամերիկայի բազմամարդութիւնը ամէն քսանհինգ տարին անգամ մը կրկնապատկուած է։

—Ե՞ սակայն յարգանօք դիտել կուտամ որ...

Ճարտարագէտը կրկին ընդմիջելով երիտասարդը։

—Այս հաշուով հարիւր տարի ետքը՝ երկիրը անկարող պիտի ըլլայ մարդոց մնունդին բաւելու չափ բերք հասցնելու և անտեսական մեծ կարօտութիւնը, որմէ կը վախնանք, այն ատեն ղգալի պիտի ըլլայ իր անհաւար ասատկութեամբ։

Ճարտարագէտը այն ատեան համոզուած էր իր հաշիւներուն որ Բոլ Մակրիթա չկրցաւ դիտողութիւն մը ընել։ Սբ Սէմբրօն շարունակելով.

— Այս մեծ աղէտին դարման մը խորհիլը նուիրական պարտք է գիտուններուն համար՝ աւելի եւս պարտաւոր են անոնք որ խնդրոյն ուսումնասիրութեանը նուիրուած են հոգւով մարմնով։ Ես ալ սա հարցին վրայ միտք յատնեցուցած եմ երկար տարիներ, կարելիութեան սահմանին մէջ լիուլի ուսումնասիրեցի խնդիրը և ինքներնս ապագայ չարիքին առաջքն առնելու համար միակ միջոց մը գտայ որ շատ պարզ է։

— Ինչ է արդեօք ձեր գտած միջոցը, հարցուց Մակրիթա որ մեծ անձկութեամբ կ'ունկնդրէր։

— Ինքո՛ւթեան յարմար նոր երկիրներ պէտք է փնտռել, պատասխանեց ճարտարագէտը, մինակ ասանկ ձեռնարկ մը կրնայ հակակշռել երկրի յարաճուն բազմամարդութիւնը և նոր երկիրներն ալ միմիայն հարաւային բեւեռին մէջ կարելի է գտնել։

— Հարաւային բեւեռին մէ՞ջ, գոչեց երիտասարդը զարմացումով.

— Անշուշտ պատասխանեց միլիոնատէրը հաստատակամութեամբ.

— Կը կարծէ՞ք որ հարաւային բեւեռին մէջ գտնէք այնպիսի հողեր, որոնց վրայ բնակիլ կարելի ըլլայ։

— Ինչո՞ւ չէ։ այդ մասին թեթեւ տարակոյս մը իսկ չունիմ։ հոն այնպիսի հողեր կան որոնք կրնան լիուլի ապրեցնել իրենց վրայ բնակող անձերը։ ասոր վստահ եղէք Պ. Բոլ Մակրիթա։ Եւ սակայն այնպէս կը կուտեմ ձեր դէմքէն թէ, չափազանցութիւն կը նկատէք ըսածներս և այնպէս կ'ենթադրէք որ զգացումներս անձնասուր ըլլալով է որ այս հաշիւները ըրած եմ. բայց կ'աղաչեմ մի՛ ճամարէք սասնկ օրչում մը տալու, մինչեւ այս տարիքս, երբեք օդային բանեւրով չզբաղեցայ կեանքիս մէջ. ամէն առթիւ իրողութիւնը ճշմարտութիւնը փնտռեցի։ Այս խնդիրը երկու տարի առաջ բանակցութեան առարկայ եղաւ գիտական աշխարհին մէջ. չատեր կը կարծեն թէ Հարաւային բեւեռը Ռուքի, Տիւմոն Տ՝ որվիլի և ուրիշ մէկ քանի երկրախոյզներու ծանօթացած կղզիներուն մէջ կը սահմանափակուի եւ սակայն Նորվեկեացի երկրախոյզ Բոր Շէֆ. բովնիք 1895ին հարաւային բեւեռին 74 աստիճան լայնութեանը վրայ յաղեղով ցամաք ելլել, համոզուեցաւ որ այն երկիրը ամբողջ Եւրոպայի կրկին անգամ տարածութիւն ունի և թէ մեզի ծանօթ եղող բոյսերուն ու կենդանիներուն ամէնքն ալ առատութեամբ կը գտնուին հոն, օդը վերջին աստիճանի առողջարէր է ու մաքուր և ջերմայնութիւնը երբեք դերբէն չբարձրանար։ Այս հաշուով մարդիկ կատարեալ հանգստաւէտութեամբ կրնային ապրիլ Հարաւային Բեւեռի վրայ. օդը և ջերմութիւնը բնաւ արգելք չեն այս բանին։ Ասոր համար անհրաժեշտ է նախապէս Հարաւային Բեւեռի հողերը քննել. մինչեւ դարդ հոն այցելող երկրախոյզներուն պէս հեռուէն դիտելը և կամ եզերքները ելլելով հարեւանցի տեղեկութիւններ հայթայթելը բաւական չէ հաստատ համոզում մը գոյացնելու, երկրին բուն իսկ խորը ծանել պէտք է մեր առաջադրած նպատակին հասնելու համար։

—Բայց տարիս անկարելի է, առարկեց Մակրիթա՝ մինչեւ հիմա այդ կարգի ձեռնարկներ ընողներէն և ո՛չ մէկը կարող եղած է նպատակին հասնիլ։

—Ադ բանը պէտք չէ որ զմեզ յուսահատեցնէ, ըսաւ ճարտարագէտը, ուրիշներուն չկրցած յաջողացածը կարելի է մենք դիւրութեամբ գլուխ կը հանենք։

—Այո՛։

—Յաջողութիւնը, եթէ ոչ հարիւրին հարիւր, գէթ եօթանասուն՝ ապահովուած կրնանք նկատել։ կ'զգամ որ վերջին ծայր զարմանք կը պատճառեն ձեզ իմ խօսքերս պարոն Բոլ Մակրիթա, բայց պէտք է վստահ ըլլաք անոնց ճշմարտութեանը։

—Բայց այս գործին անկարելիութիւնը բացարձակապէս հակցուեցաւ, պարո՛ն։

—Անկարելի՞... ընդհակառակը... անոր համար ալ միջոց մը գտած եմ. մինչեւ հիմա հարաւային բեւեռ ուղեւորող երկրախոյզները չոգենաւով և կամ օդապարիկով ճամբորդած են և անոր համար կատարելապէս չեն յաջողած իրենց նպատակին մէջ։ Իսկ ես Հարաւային բեւեռ երթալու համար ուրիշ ճամբայ գտած եմ... դեռնին տակէն ճամբայ մը, փապուղի (թիւնել) մը պիտի բանամ։

Բոլ Մակրիթա նստած տեղէն ցատկելով,

—Դեռնին տակէն ճամբայ՞ պիտի բանաք, հարցուց։

—Այո՛, չկէ չիտակ դէպի Բեւեռ բացուելիք թիւնելի մը Մեզ ոգեւորով կրնանք հասնիլ հոն. զոր օրինակ, Ռուք կղզիներուն տակէն դէպի Բեւեռ բացուելիք ճամբայ մը։

—Բայց միթէ կարելի՞ է ադ բանը։

—Ինչո՞ւ անկարելի ըլլայ, կ'աղաչեմ, ինչ պատճառով անկարելի կը սեպէք։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՈՆԸ Թիւ 16

ԷՄԻԼ ՇԱՆՊ

ԴԷՊԻ ԲԵՒԵՌ

Զ.

ՀԱՐՏՍՐԱԳԷՏԻՆ ԽՕՍՔԵՐԸ

Ճարտարագէտը որ կ'ուզէր ամէն բան մանրամասնօրէն բացատրել, չարունակեց իր մաթեմաթիկական հաշիւներ ու դիտական բացատրութիւններու լաբիրինթոսի մը մէջ մտաւ, կատարելապէս փայլեցնելով իր խոր հմտութեան պաղարը։ Մակրիթա՝ հանգարտ անկեալ մը չէր Սբ Սէմբրէի ջարդէ հաւատիւնը, նաւապետ Շէֆիլտէն և ուրիշներէ ալ լսած էր իր նոր տիրոջ համբաւը, որուն առջեւ քիչ մը ինքն ալ երեւնալու տենչով,

—Ձեր խօսքերը ուրիշ եղանակով մը բացատրենք յարեց, ըսել կ'ուզէք թէ որ պիտի գայ որ աշխարհը պիտի չբաւէ մարդոց, այսինքն մարդիկ ա՛ր չպէտ չտանան, ուտելիքներն ալ նոյն համեմատութեամբ պիտի պակսին և երկրի հողը բաւական պիտի չըլլայ մարդիկը կերակրելու։

—Այո՛... չատ լաւ բացատրեցիք, ինչպէս ամէն կենդանական գոյութիւն, սպասուհիներն ալ ենթարկուած են բարեշրջութեան անխուսափելի օրէնքին, որուն չնորհիւ հիմա ամէնուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն իրենց մեղմարմնով, կայտառ այտերով, հրացայտ աչքերով, անոնց արդուզարդերով և սպիտակ ցգնչցով, որ կարծես դիրենք պարծանքնէլ աւելի, փայլ մը կուտայ անոնց գեղեցկութեան։

Անառարկելի այս չքնաղ հանգամանքներուն պատճառաւ է որ չատ մը տիկիններ՝ որոնք լքուած կանգնած մը ունին, բարեբաղդ պիտի սեպէին ինքզինքնին, եթէ սպասուհիներու դիրքին հասնէին։

Այս յառաջաբանէն ետք, կարճ կապելու համար ըսենք թէ, եւայի ամէնէն վաղուան աղջիկներէն սպասուհի մը, իր պաշտօնավարած առանձին բաւական արժողութեամբ այլ և այլ թեղեններ չորթելով, ելը յաջողի կիրկը դնել, ու մէկ քանի չաբաթ առ մը պահուրտելէ ետք կրկին լոյս աշխարհ գալ։ իր ամբողջ հրապոյրներով ու ծեծելիներով։ Եւ սակայն, ինչպէս կը գտնէք, բնականաբար բոլորովին հեռաւորութիւն կը դնէրի նախորդ տիրոջը տունէն։ Եւ ճարպիկ միջնորդի մը միջոցաւ կը ներկայացուի բարեխիղճ մարդու մը որ մանկամարդ սպասուհին վերէն վար չափելէ ետք, նկատելով որ ընտանեկան բեռան ամբողջ ծանրութիւնը կնոջը վրայ միայն ինկած է, նկատելով որ իր լաւագոյն կէսը օր մը կրնայ կքիլ անոր խնամութեանը տակ, և նկատելով որ սպասուհին յաղթանդամ է ու տոկուն, իսկ կինը նիհար ու աղաղուն, կ'որոշէ զայն ընդունիլ իրենց բնակարանէն ներս, որպէսզի ամէն առթիւ օգնէ կնոջը ու կրէ կէսը անոր բեռին։ Օրեր ա խնդր կ'անցնին, տանտիրուհին թէեւ լաւագոյն կը սեպէ միտնակը ընկնիլ ամուսնական բեռին տակ, սակայն չի զորեր գանգատի ձայն բարձրացնել ու վարել տունէն սպասուհին, որ տիկնոջ հանգամանք մը կը կրէ բացարձակապէս։ Ո՛չ կ'ուշխատի, ո՛չ խոհանոց կ'իջնէ, ոչ ալ ծանր գործերու կը նայի։ Եւ կ'ըլլայ որ, օր մը, դժնդակ ու չարաբաստիկ օր, Պոլիսէն ընտանիք մը հիւր կուգայ այս վերջիններուն բնակարանը։ Սպասուհին հիւրերուն ձայնը լսելուն պէս, կը դեղնի, կը չուարի և պահ մը խոնարհեցնելով իր կոկոզալիկ գլուխը, կ'երթայ ծակտուտ կ'ըլլայ խորշի մը մէջ։ Առաջին անգամն էր որ տեղի կ'ունենար այս բնիմուտ՝ խրոխտ ու երես առած աղջկան վրայ։ Տանտիրուհին՝ որ արդէն ակռայ կը սրէր, հիւրերը մոռցած, իր հակառակորդին զաղանիքը լուծել կը ջանայ, զայն բռնի ներկայացնելով հիւրերուն։ Ինչ

—Յաջողութիւնը, եթէ ոչ հարիւրին հարիւր, գէթ եօթանասուն՝ ապահովուած կրնանք նկատել։ կ'զգամ որ վերջին ծայր զարմանք կը պատճառեն ձեզ իմ խօսքերս պարոն Բոլ Մակրիթա, բայց պէտք է վստահ ըլլաք անոնց ճշմարտութեանը։

—Բայց այս գործին անկարելիութիւնը բացարձակապէս հակցուեցաւ, պարո՛ն։

—Անկարելի՞... ընդհակառակը... անոր համար ալ միջոց մը գտած եմ. մինչեւ հիմա հարաւային բեւեռ ուղեւորող երկրախոյզները չոգենաւով և կամ օդապարիկով ճամբորդած են և անոր համար կատարելապէս չեն յաջողած իրենց նպատակին մէջ։ Իսկ ես Հարաւային բեւեռ երթալու համար ուրիշ ճամբայ գտած եմ... դեռնին տակէն ճամբայ մը, փապուղի (թիւնել) մը պիտի բանամ։

Բոլ Մակրիթա նստած տեղէն ցատկելով,

—Դեռնին տակէն ճամբայ՞ պիտի բանաք, հարցուց։

—Այո՛, չկէ չիտակ դէպի Բեւեռ բացուելիք թիւնելի մը Մեզ ոգեւորով կրնանք հասնիլ հոն. զոր օրինակ, Ռուք կղզիներուն տակէն դէպի Բեւեռ բացուելիք ճամբայ մը։

—Բայց միթէ կարելի՞ է ադ բանը։

—Ինչո՞ւ անկարելի ըլլայ, կ'աղաչեմ, ինչ պատճառով անկարելի կը սեպէք։

(Շարունակելի)

կ'ուզէք որ ըլլային Նորեկները.—Սպասուհին նախկին տիրուհին, որուն իրեղէններն էր որ գողցած էր։

Կրնաք երեւակայել այս խաղին վերջաւորութիւնը։

Բարոյական.— Եթէ սպասուհի առնէք, իրենց նախկին տիրոջ բարոյականի վկայագիրը պահանջեցէք։

Մ.

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՀԸԼԻ ՄԻՋԱԴԵՊԸ

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՄԸ

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՊԱՏՃԷՆ
ՀԸԼԻ ՄԻՋԱԴԵՊԻՆ
ՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁԱԺՈՂՈՎԻՆ

Հետեւեալը ամբողջ թարգմանութիւնն է Տեղեկագրի ֆրանսերէն բնագրին.—

1. Պատուիրակները մանրակրկիտ կերպով և երկարօրէն քննելով բոլոր ա՛յն իրողութիւնները, որոնք իրենց քննութեան ենթարկուեցան 1904 Նոյ. 25ի Բեթերսպուրգի Յայտարարութեան համաձայն, այս Տեղեկագրին մէջ մի առ մի կը պարզեն այդ իրողութիւնները իրենց տրամաբանական կարգով։

Այս համառօտ տեղեկագրին մէջ մի կարեւոր կամ վճռական կէտին վրայ Յանձնաժողովը իր կարկառուն տեսութիւնները պարզելու առեն, կը խորհի թէ բաւականաչափ լոյս սփռած է ծանօթ պատահարին պատճառներուն և հետեւութիւններուն վրայ, ինչպէս նաև անկէց առաջ եկած պատասխանատուութիւններուն վրայ։

2. Խաղաղական Ովկիանոսի ռուսական երկրորդ նուաստումը, հրամայուութեամբ դեր Ծովակալ և կայսերական Թիկնապահ Բօժէսթվէնսքիի 1904ն Հոկտ. 20ին խորխսխ նետեց Սքակէն Գլուխին բացերը ածուխ առնելու դիտաւորութեամբ, դէպ ի Ծ. Արեւելք իր ճամբորդութիւնը շարունակելէ առաջ։

Տրուած վկայութիւններուն նայելով, ա՛ն վարկեանէն երբ նաւախումբը Բէվալի նաւահանգստէն մեկնեցաւ, ծովակալ Բօժէսթվէնսքի մանրակրկիտ նախազգուշութիւններ ընել տուաւ իր հրամանին տակ գտնուած մարտանաւերուն, որպէս զի անոնք ի վիճակի ըլլան լիովին վանելու Թորփիլանաւերու կողմէ գիշերային յարձակում մը, ծովուն վրայ և կամ իրենց խարսխած տեղը։

Այս նախազգուշութիւնները կ'արդարանան Ռուս կայս. կառավարութեան գործակալներուն բազմաթիւ տեղեկագրութիւններէն թէ վախ կայ որ թշնամական փորձեր պիտի ըլլան ռուս նաւախումբին դէմ Թորփիլական յարձակումներու ձեւին տակ։

Ակէց զատ, ծովակալ Բօժէսթվէնսքի Սքակէն գտնուած միջոցին լուր առած էր թէ Նորվէկիոյ ծովեզերքներուն վրայ կասկածելի նաւեր կան։ Հիւսիսէն եկող Պաքոն փոխադրանաւին հրամաարէն ալ իմացած էր որ այս վերջինը (հրամաարը) նախընթաց գիշերուան մէջ չորս Թորփիլանաւեր նշմարած էր, գլխաւոր կայսերուն վրայ միակ ճրագով մը։

Այս լուրին վրայ ծովակալը որոշեց ճամբայ ելնել քանըչորս ժամ առաջ։

3. Հետեւաբար, նաւախումբին վեց անկայ մասերէն թերաքանչիւրը զատ զատ ճամբայ ելաւ, և Հիւսիսային ծովը հասաւ իրարմէ անկախաբար, ծովակալ Բօժէսթվէնսքիի ցոյց տուած կարգով. ինքը ծովակալն ալ անձամբ կը հրամայէր վերջին նաւաբաժնին, որ կը բաղկանար չորս նոր զրահաւորներէ, Քնիազ Սուվարով, Ալեխանտր Դ., Պորոսինո, և Օրել, և Անգլիր փոխադրանաւը։

Այս վերջին նաւաբաժինը Սքակէնէ մեկնեցաւ Հոկտ. 20ին իրիկուան ժամը 10ին։

Երկու առաջին նաւաբաժիններուն հրաման տրուած էր տասներկու հանգոյց արագութեամբ երթալ և միւս նաւաբաժիններուն ալ հրաման տրուած էր տասը հանգոյցի արագութեամբ երթալ։

4. Երկրորդ օրը, Հոկտ. 21ին, ժամը 1½ին և 4.15ին միջեւ, նաւախումբին բոլոր մասերը իրարու եռեւեռ անցան անգլիական Զերօ յոգենաւին առջեւէն, որուն նաւապետը հարկ եղած ուշադրութեամբ քննեց զանազան մարտանաւերը, հաղորդելու համար թէ անոնց մասին իրեն ընդունած նկարագրութիւնը ճիշդ էր։

Իր դիտողութիւններուն արդիւնքը ընդհանրապէս համաձայն են ծովակալ Բօժէսթվէնսքիի տեղեկագրին ցուցումներուն հետ։

5. Զերոյի առջեւէն անցնող վերջին ռուսական նաւն էր Քամչաթկա, ճիշդ ծովակալին տուած նկարագրութեան համեմատ։

Այս փոխադրանաւը, որ նախապէս Տմիթրի Տոնսքոյի և Օրորայի հետ կը գտնուէր, եռ մնացած էր հեւեւաբար և նաւախումբէն տասը մղոն ետ մնացած էր մթ մինակ։ Պատուիրուած էր իր արագութիւնը նուազեցնել իր մեքենաներուն հանդիպած արկածի մը հետեւանօք։

Այս արկածային յապաղումը թերեւս հետագայ դէպքերուն պատճառական պատճառը եղաւ։

6.— Իրիկուան ժամը 8ին ատենները, այս փոխադրանաւը հանդիպեցաւ չուէտական Այսկարաճ և ուրիշ անծանօթ նաւերու, որոնց վրայ կրակ ըրաւ, անտարակոյս ծանօթ պարագաներուն տակ իրեն մինակ մնացած ըլլալուն հետեւանք երկիւղէն և իր մեքենաներուն խորտակումէն և կրուելու աննշան կարողութենէն առաջ եկած անձկութեան պատճառաւ։

Ասիկա ի՛նչպէս ալ եղած ըլլայ, Քամչաթքայի հրամատարը ժամը 8.45ին անթել հեռագրութեամբ խնացուց վերին հրամատարին թէ «ամէն կողմէ յարձակում կը կրէ Թորփիլանաւերու կողմէ», անշուշտ իրեւ արդիւնք վերոյիշեալ պատահման և ժաքի տրամադրութեան։

7. Ծովակալ Բօժէսթվէնսքիի յետագայ որոշումներուն վրայ այս լուրին յառաջ բերած արդիւնքը հասկնալու համար պէտք է նկատողութեան առնել թէ իր հաշիւներով այդ յարձակող Թորփիլանաւերը, որոնց ներկայութիւնը այսպէս տեղեկագրուած էր իրեն յիրաւի կամ յանիրաւի, իր հրամատարութեան տակ գտնուած մարտանաւերուն ետեւը յիսուն մղոն հեռի, կենդանի իրեն վրայ ալ հանիլ և յարձակիլ իրեն դէմ առաւօտեան ժամը մէկին ատենները։ Այս տեղեկութեան վրայ ծովակալ Բօժէսթվէնսքի Իրիկուան ժամը 10ին ատենները նշան ըրաւ իր մարտանաւերուն կրկնապատկել իրենց արթնութիւնը, և Թորփիլական յարձակումի մը սպասել։

8. Ծովակալը որ Սուվարով դրահաւորին մէջ կը գտնուէր, անհրաժեշտ համարեցաւ որ իր բարձրաստիճան բսպաներէն մին հրամատարին կամրջակին վրայ դէտ կենայ գիշեր ատեն, որպէսզի հսկէ նաւախումբին ընթացքին, և անմիջապէս իմաց տայ իրեն, եթէ միջադէպ մը պատահի։

Ծովակալը, միեւնոյն ժամանակ, բոլոր միւս մարտանաւերուն հրաման ղրկեց որ դէտ կեցող գլխաւոր սպան արտօնուած է կրակ ընել՝ Թորփիլանաւերու կողմէ ակներեւ և մօտալուտ յարձակման մը պարագային։

Եթէ յարձակումը իսկոյն կատարուէր, կրակ ընելու նախաձեռնութիւնը ինք դիտող սպան պիտի ստանձնէր, իսկ հակառակ պարագային, դէտ կեցող այդ սպան խնդիրը պիտի հաղորդէր իր հրամատարին։

Պատուիրակներուն մեծամասնութիւնը կը կարծէ թէ այդ հրամանները ծայրայեղութիւն չեն պատերազմի ժամանակ, և մանաւանդ ա՛ն պարագաներուն մէջ զորս ծովակալ Բօժէսթվէնսքի իրաւունք ունէր խիստ տագնապալից նկատելու, որովհետեւ անկարելի էր որ Ծովակալը ճշդէր Ռուս կառավարութեան գործակալներուն կողմէ իր ընդունած ազդարարութիւնները։

9. 1904 Հոկտ. 22ին կէս գիշերէ վերջ ժամը 1ին, գիշերը բաւական մթին էր. և թեթեւ մշուշ մը կը ծածկէր ջուրին երեսը։ Լուսինը ընդ հատ ընդ հատ միայն կ'երեւէր ամպերուն մէջէն։ Քամին բաւական կը փչէր հարաւային արեւելքէն, երկար տատանում մը պատճառելով, որ մարտանաւերը կ'երերցնէր հինգ աստիճան իրենց երկու կողմերու վրայ։

Դէպի հարաւային արեւմուտք նաւախումբին հետեւած ճամբան այնպէս մը էր որ երկու վերջին նաւաբաժինները, ինչպէս դէպքերէն ապացուցուեցաւ, պիտի անցնէին Հըլի ձկնորսական տորմիդին սովորական ձկնորութեան ջուրերուն մօտէն։ Ձկնորսներուն նաւերը թուով երեսուն էին, քանի մը մղոն մակերեսի վրայ։

Անգլիացի ձկնորսներուն վկայութիւններէն կը հետեւի թէ բոլոր այդ նաւերը ունէին իրենց կանոնական լոյսերը, և իրենց ձկնորսութեան սովորական կանոններուն համաձայն կ'որսային իրենց ձկնարանպատին առաջնորդութեան տակ, փամփուշտի լոյսերուն սովորական նշաններուն համեմատ։

10. Անթել հեռագրով ընդունուած հաղորդակցութեանց համաձայն, ծովակալ Բօժէսթվէնսքիի նաւաբաժինն առջեւէն գացող միւս ռուս նաւաբաժինները անկանոն կամ վտանգաւոր բան մը տեսած չէին այդ ջուրերուն մէջ։

Ծովակալ Ֆոլքերզամի նաւաբաժինը փոխելով իր ընթացքը դէպի հիւսիս ձկնորսական տորմիդին մօտէն անցնելու համար, ամէնէն մօտ գտնուած ձկնորսաանաւերուն վրայ իր եղեկտրական լոյսերը ցոլացուց, և իմանալով որ անոնք անմեղ նաւեր էին, խաղաղութեամբ իր ճամբան շարունակեց։

11. Ակէց քիչ մը վերջ նաւախումբին վերջին մասը որուն առջեւէն կ'երթար Սուվարով՝ ծովակալ Բօժէսթվէնսքիի դրօշը պարզած, իր կարգին եկաւ ձկնորսանաւերուն ջուրերը ն մօտ։

Այս նաւաքաժնին ընթացքը տարաւ զինքը նոյն նաւերուն գրեթէ մէջտեղը, որոնց բոլորտիքէն հետեւարար պարտաւորուած էր առաջ երթալ դէպի հարաւ, և անա այդ միջոցին Սուվարովի կամրջակին վրայ դէտ կեցող սպաներուն ուշադրութիւնը հրաւիրեց կանանչ փամփուշտի լոյս մը, որ իրենց կասկածը արթնցուց։

Այս լոյսը արձակած էր ձկնորսապետը ըստ օրինի, ցոյց տալու համար թէ ձկնորսանաւերը պէտք է քաշուին։

Այս առաջին տագնապի նշանէն անմիջապէս վերջ, և վկայութիւններուն համաձայն, դէտ կեցող սպաները որոնք Սուվարովի կամրջակէն հորիզոնը կ'արածէին իրենց գիշերային դիտակներով տեսան «ալիքներուն ծայրը, 18 կամ 20 պարսնաչափ հեռուն» նաւ մը որ կասկածելի երեւցաւ իրենց որոշեհատեւ անոր վրայ լոյս չէին տեսներ, և որ կը թուէր միւս կողմը երթալ։

Երբ եղեկտրականութեամբ լուսաւորուեցաւ կասկածելի նաւը, դէտ կեցող սպաները կարծեցին թէ Թորփիլանաւ մըն է անիկա, որ սրընթաց կ'երթայ։

Այս երեւոյթներուն պատճառաւ էր որ ծովակալ Բօժէսթվէնսքի հրամայեց կրակ ընել այդ ա՛ծանօթ նաւուն վրայ։

Պատուիրակներուն մեծամասնութիւնը այս մասին կարծիք կը յայտնէ թէ այս գործին պատասխանատուութիւնը և ձկնորսանաւերուն կրած թնդանօթաձգութեան արդիւնքները ծովակալ Բօժէսթվէնսքիի վրայ կը ծանրանան։

12. Կրակի սկսելէ գրեթէ անմիջապէս վերջ, Սուվարով իր դէմը տեսաւ փոքր նաւ մը որ իր ճամբան կը գոցէր, ու պարտաւորուեցաւ դէպի ձախ չեղիլ անոր չզարնուելու համար։ Բայց եղեկտրականութիւնը ցոյց տուաւ թէ այդ նաւը ձկնորսանաւ մըն էր։

Այս անվնաս նաւին վրայ կրակ ըլլալը արգիլելու նպատակաւ, եղեկտրականութեան ցոյցացուցիչ գործիքին առանցքը անմիջապէս 45 աստիճանի բարձրացաւ դէպի երկինք։

Յետոյ Ծովակալը նշան ըրաւ նաւախումբին «կրակ չընել ձկնորսի նաւերուն վրայ»։

Բայց երբ եղեկտրականութիւնը կը լուսաւորէր այդ ձկնորսանաւը, Սուվարովի դէտ կեցող սպաները ուրիշ նաւ մը նշմարեցին, որ կասկածելի երեւցաւ իրենց, որովհետեւ առջի նաւուն կը նմանէր, որուն վրայ կրակ ըրած էին։

Անմիջապէս կրակ տեղաց այս երկրորդ առարկային վրայ, և այսպէս հակառակ շարժումով նաւ երեւն գիծը վերադարձաւ իր սկզբնական ընթացքին, առանց փոխելու իրենց արագութիւնը։

13. Նաւախումբին նախապէս սրբուած հրամաններուն համաձայն, ա՛ն նաւերուն վրայ միայն կրակ պիտի ըլլար որոնց վրայ եղեկտրականութիւնը իր լոյսը տարածէր։ Բայց որովհետեւ մէկն մի մարտանաւ իր եղեկտրական լոյսերը կը շղացնէր ամէն կողմ հորիզոնին վրայ, անակնկալի մը դէմ պատրաստ ըլլալու համար, դժուար էր չփոթութեան առաջքն առնել։

Կրակը որ 10-12 վայրկեան տեւեց, ծանր վնաս հասցուց ձկնորսական նաւերուն։ Երկու հոգի սպանուեցան և վեց հոգի վիրաւորուեցան։ Քէյն ընկերվեցաւ. Սնայբ, Միճա, Մուլմկյն, Կրլ և Մեճkսphf աւելի կամ նուազ ծանր վնասներ կրեցին։

Միւս կողմէ, Օրորա յածանուն ալ զարնուեցաւ քանի մը ռումբերէ։

Պատուիրակներուն մեծամասնութիւնը կը յայտարարէ թէ ստոյգ տարբեր կը պակսին որոշելու համար թէ մարտանաւերը ինչ բանի վրայ կրակ կ'ընէին. բայց պատուիրակները միաձայնութեամբ կ'ընդունին թէ ձկնորսանաւերը բնաւ թշնամական գործողութիւն մը չէրին և Պատուիրակներուն մեծամասնութիւնը այն կարծիքէն է թէ ո՛չ ձկնորսանաւերուն մէջ և ոչ այն կողմերը Թորփիլանաւ չգտնուելով ծովակալ Բօժէսթվէնսքիի կրակ ընելու հրամանը չարդարանար։

Ռուս Պատուիրակը համակարծիք չըլլալով, համոզում կը յայտնէ թէ արդարեւ կասկածելի նաւեր նաւախումբին կը մօտենային թշնամական դիտաւորութեամբ, և այս պատճառաւ կրակ եղաւ.

14. Այս գիշերային կրակին նշաւակ եղող բուն առարկաներուն գալով, սա՛ իրողութիւնը թէ Օրորա զարնուեցաւ 47 միլիմէթր և 75 միլիմէթր քանի մը ռումբերով, ենթադրել կուտայ թէ այդ յածանաւը և Թերեւս նոյնիսկ ուրիշ ռուսական մարտանաւեր Սուվարովի ճամբուն վրայ հանդիպած էին ուշ մնացած ըլլալուն պատճառաւ, և Սուվարով ալ այս պարագան չգիտնալով, առաջին կրակը ըրած է։

Սխալը Թերեւս ասկէց առաջ եկաւ որ Օրորայի լոյսը հեռուէն չէր տեսնուեր և Սուվարովի դէտ կեցող մարդիկը սխալի մը զոհ դացին։

Այս մասին սակայն Պատուիրակները կը յայտարարեն թէ կարելւոր տեղեկութեան մը բացակայութենէն չեն կրնար հասկնալ որ ի՞նչ պատճառներով կրակը եռեւի կողմէն ալ շարունակուեցաւ։

Թերեւս քանի մը հեռաւոր ձկնորսանաւ եր չփոթուեցան իրրեւ մարտանաւ, և ուշադրակի կրակ եղաւ իրենց վրայ։

15. Նոյն իսկ ռուսական մեկնութեան տեսակէտով Պատուիրակներուն մեծամասնութիւնը կը կարծէ թէ կրակը պէտք եղածէն աւելի տեւած է։

Սակայն ամէն պարագայի մէջ Պատուիրակները ուրախ են միաձայնութեամբ հաստատելով որ ծովակալ Բօժէսթվէնսքի անձնապէս կարելին ըրաւ սկիզբէն մինչեւ վերջը, որպէս զի կրակի չենթարկուին ձկնորսանաւերը, երբ անոնք ազէկ մը ճանչցուեցան։

16. Վերջապէս Ծովակալը Տմիթրի Տոնսքոյի ազդարարութեան վրայ, ընդհանուր նշանը ըրաւ «Գրա՛նը դադրեցուցէ՛ք», և մարտանաւերը շարունակեցին իրենց ճամբան, և առանց կեանալու անհետ եղան դէպի հարաւային արեւմուտք։

Այս պարագային, պատուիրակները միաձայնութեամբ կ'ընդունին որ միջադէպին նախընթաց պարագաներուն մէջ, որոնք զայն առաջ բերելու առիթ եղան, ծովակալը պատճառ մը չունէր որ իր ճամբորդութիւնը չշարունակէր։

Այսու հանդերձ, Պատուիրակներուն մեծամասնութիւնը ցաւ կը յայտնէ որ Ծովակալ Բօժէսթվէնսքի, երբ Տուվրի նեղուցէն կ'անցնէր, մերձակայ ծովային Տէրութեանց չլիսացուց թէ խումբ մը ձկնորսանաւերու վրայ կրակ ըրաւ, և ասոնք կրնային օգնութեան պէտք ունենալ։

17. Պատուիրակները, այս Տեղեկագիրը վերջացնելով, կը յայտարարեն թէ ասոր մէջ բացատրուած իրենց տեսութիւնները նպատակ չունին խորհրդածութիւն մը ընելու Ծովակալ Բօժէսթվէնսքիի և իր նաւախումբին մարդոց զինուորական կարողութեան կամ մարդասիրական զգացումներուն վրայ։

ՎԵՐՋԻՆ ՆԻՍՏԸ

Բարիզէ հեռեւեալը կը հեռագրեն Սքանճտարտի փետրվար 26 թուով.—

Հըլի Քնիչ Յանձնաժողովին վերջին նիստը երեկ կէս օրէ վերջ տեղի ունեցաւ Մ. Տէլքասէի պաշտօնարանին մէջ։ Երբ ծովակալները թաղամասային հագուստով նստան իրենց աթոռներուն վրայ ժամը 4.15ին, սրահը ա՛ն քան խճողուած էր նշանաւոր հանդիսատեսներով որ ոտքի վրայ կենալը իսկ դժուար էր։ Դեսպանական մարմնը գրեթէ ամբողջութեամբ ներկայ էր և Ֆրանսայի Մերակոյին և Երեսի. Ժողովին անդամներէն շատերը հոն էին։ Նիստը բացուած յայտարարելէ վերջ, ծովակալ Ֆուրնիէ, որուն բարձր ձայնը կը լսուէր մինչեւ իսկ սրահին ամէնէն վերի վայրերը, կարդաց Տեղեկագիրը (Տե՛ս վերը), որուն կ'ունկնդրէին խորին ուշադրութեամբ։ Բայց վերջին բառը նշան եղաւ քրթմնջունքի որ սակայն անմիջապէս դադրեցաւ, երբ Ծովակալը անգամ մը ալ ոտք եկաւ ըսելու համար թէ քաղցր պարտաւորութիւն մը եւս ունի կատարելու։ Ա՛ն էր շնորհակալութիւն յայտնել բոլոր անդամներուն, քարտուղարներուն։ Անգլիացի օրէնգէտ Սըր Էտուըրտ Ֆրայ ֆրանսերէն խօսելով իր և իր պաշտօնակիցներուն անունով շնորհակալութիւն յայտնեց քննութեան միջոցին իրենց ցոյց տրուած քաղաքավարութեան համար։ «Մենք փաստաբան ենք, և ուրախ ենք որ օրինական գաղափարները և ձեւերը գերակշիռ կ'ելլան Դիւանագիտութեան շրջանակին մէջ։ Մենք խաղաղութեան բարեկամ ենք, և կը պարծենանք տեսնելով որ հինգ Ծովակալներ, աշխարհի ամենամեծ Տէրութիւններուն հինգին կողմէն ընտրուած, խանդավառութեա՛մբ կը գործակցին ոչ թէ պատերազմի այլ խաղաղութեան համար։ Անգլիացի բանաստեղծը ըսած է.— «Խաղաղութիւնը իր յաղթութիւններ ունի, Պատերազմին յաղթութիւններէն ոչ նուազ նշանաւոր»։

ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

«Նայէ Ֆրայէ Բրեսէ»ի Փետր. 28ի Երեկոյեան տպագրութենէն

Զինհէչէօնի գրաւումէն վերջ Ճաքոնցիք առաջ քալեցին դէպ ի հիւսիս Թալին կիրճին անցքին դէմ, միեւնոյն ատեն յարձակելով Նև Վանսուլինի և Քուռիթիլինի անցքերուն վրայ. որոնք ուղղակի կը տանին դէպ ի Ցուշան, և անուղղակի կերպով ալ Մուքտէն։ Ռուսական արեւելեան Թեւը ճաքոնական պաշարման մը մեծ վտանգին մէջ կը գտնուի, և այս պաշարողական շարժումին առաջնորդն է զօրավար Քուրոքի։ Այս ա՛յն Քուրոքին է որ անցեալ տարի Մայիս 1ին Ե-ուի վրայ պաշարեց Սասուլիցի զօրքերը, և Օգս.ի վերջին և Սեպտ.ի առաջին օրերուն պաշարեց դարձեալ ռուսական դիրքերը Թայցէ գետին վրայ, Լիաօեանկի ճամբուն վրայ Զօրավար Քուրոքի մասնագէտ մը է պաշարողական շարժումներու։

ՀԱԲՈՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՀՆԱՐՔԻՆ ՎՐԱՅ

Ճաքոնական Թերթերը Մանչուրիոյ մէջ ի մօտոյ վճռական կռիւի մը կը սպասեն։ Ճաքոնցիներուն ծայրագոյն աջ Թեւէն բազմաթիւ զօանդերու յառաջխաղացումը ընդհարում մը առաջ բերաւ ռուսական գունդերուն հետ։ Թոքիոյի կառավարութիւնը տակաւին մարտամանութեամբը չի հրատարակեր գեղեցիկ արդիւնքները, բայց ճաքոնական շարժումները ամէն կերպով յաջողած կը Թուին։ Զինական լուրերը կը հաստատեն թէ ամբողջ գծին վրայ կռիւը կը բզզայ. բայց ամէնէն աւելի խիստ կը գոռայ թնդանօթը ճաքոնական աջ Թեւին վրայ, ուր Քո ռոքի դէպ ի հիւսիս շարժում մը կը ձեւէ, ռուսական նահանջը կարելու համար։ Միեւնոյն ժամանակ ճաքոնական գունդեր կ'աշխատին հիւսիսային արեւելեան ուղղութեամբ Վլատիվոսթոքի եւ ռուսական երկաթուղիին ճամբան կտրելու։ Ճաքոնական 11 բթամատնոց թընդանօթները կը ռմբակոծեն Մուքտէնը։ Այս է Թոքիոյէ հեռագրուած վերջին լուրը։ Պարագաները ծանրացած են։

ԿԱՒԿԱՍԻՈՅ ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Տօնի խաղաղաշունչ հէթմանը (պեռը) Դ. առաւօտ Նիքոլա Զարին ներկայացաւ։ Կ'ըսուի թէ Կաւկասիոյ կուսակալ եւ զինուորական հրամատար պէտք անուանուի։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Թայցի Բարիզեան Թղթակիցը կը գրէ.— Այլ եւս Բեթերսպուրգի մէջ ամէն յոյս կորած է թէ Քուրոքաթքին պիտի կրնայ յաղթել անենափոքր յաջողութիւն մը իսկ ձեռք բերել որպէս զի ասով հաշտութիւնը կարելի ըլլայ։ Երկու կողմէն ալ հաշտութեան կը բաղձան, և Բարիզի մէջ արդէն երկար բանակցութիւններ կը կատարուին այդ ուղղութեամբ։

«Նայէ Ֆրայէ Բրեսէ»ի Փետրվար 27ի խմբագրականէն

Նախորդ չաբթուն Ռուսք Մանչուրիոյ ռազմավայրին մէջ երկու ձախողուած կռիւներ։ Ճաքոնցիք չաբաթ օր գրաւեցին Զինէչէօնն գիւղը չաբաթներէ ի վեր մղուած կռիւներէ վերջ և ասով ապահովցուցին Թալին կիրճին ճամբան և կարեւոր ճամբաներու կէտ մը եղող Սինչինթինը, որ կ'իշխէ վերին Հունհոյի հաղորդակցութեանց գիծերուն վրայ, և ասով նաև եկաւ գեղը տանող ճամբան գոցեցին Մոսկովիներուն առջեւ։ Հիմա իրենց ձեռքն է Բալին հովիտին անցքը, և իրենց աջ կողի գունդերուն առաջին մասերը մինչեւ Սինչինթին տարին։ Իրենց այս մեծ յաջողութիւնը կը պարտին Ռուսերուն ակար ընդդիմութեան արեւելեան Թեւին վրայ։ Հիմա Ճաքոնցիք իրենց բռնած ու ամրացուցած Սինչինթինը կեդրոն ընելով իրենց աջ կողմն՝ կը յուսան քաղաքի վճռական յարձակումը տալ Իկաան—Ֆուշուն գծին դէմ, եւ ռուսական ձախ Թեւին դէմ ալ յարձակում մը միեւնոյն ատեն։ Այսպիսի գործողութեան մը նպաստաւոր ընթացքին համար Ճաքոնցիք ապահովցուցած են նախնական պայմանները։

Երկրորդ զգալի հարուածը, զոր ռուս բանակը կրեց նախորդ չաբաթուան ընթացքին մէջ, Թրանսպայքալեան երկաթուղիին գործաւորութեան վիճակն է։ Երբ Սիպերիական երկաթուղին Պայքալ լճին վրայէն անցնելու դժուարութիւններուն յաղթեց անոր շուրջ դառնալով, կը մնար հարթել Եապլոնովոյ լերան ճամբան արեւելեան ուղղութեամբ, Զիթայի վրայէն Խարպին հասնելու համար։ Եապլոնովոյ լերան այս անցքը ամբողջ սիպերիական—մանչուրիական գծին ամենադժուարին մասերէն մին կը կազմէ։ Հիմա նոյն լերան արեւելեան զուռթափին վրայ գործաւորութեան վիճակը անգոհացուցիչ է, և երկաթուղիի երթեւեկը դժուարութեան մասնուած է։ Եւ պէտք է մտածել թէ Ծ. Արեւելեան ռուս բանակը հայրենիքին հետ հաղորդակցութեան դնող միակ միջոցը այդ գիծն է։ Տարակոյս չկայ թէ Ռուսիոյ հակառակորդը այս իրեն համար գեղեցիկ առիթը փառաւորապէս պիտի չանագործէ անխնայ հարուածելով ռուս բանակը ինչպէս վերջին լուրերէն ալ կ'երեւի։

ԶՕՐԱՎԱՐ ՐԷՆԷՆՔԱՄՊֆի ԽԱԶԱԽԱՒՈՒՄԸ

Երբ զօրավար Բէնէնքամպֆի ռուսական աջ Թեւին հեծելազօրքին հրամատարութիւնը ստանձնեց, յաղթութիւն մը կը սպասուէր։ Փետր. 18ին հեծելազօրաց ջոկատ մը հրամատարութեամբ գնդապետ Կիլտէնվիթի քաղաք Հայչէնկի վրայ։ 20էն 21ի լուսնալուցիները, Հայչէնկէն հինգ վերստ դէպի հարաւ պայթեցուց երկաթուղիի կամուրջ մը, և 21ին 100 վերստ քաղաք դէպի արեւմուտք Քունկուզները հալածելու համար։ 22ին ռուս զօրքերը դարձեալ 100 վերստ յառաջացան դէպի Տալան՝ Լիաօ գետին վրայ, ուր ընդհարում մը տեղի ունեցաւ. Ճաքոնցի զօրքերուն և Քունկուզներու հետ։ Կիլտէնվիթի սուրբ ձեռքն ճամբայ մը բացաւ։ 34 հոգի վիրաւորուեցան, նաև Միւռա իշխան և Հան Ալիէվ։ Ջոկատը Սիֆենթայ վերադարձաւ 360 վերստ հալածելէ վերջ չորս օրուան մէջ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԿՌԻԻՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ

ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԸ

ԱՆՈՐՈՇՈՒԹԻՒՆ ԱՄԷՆ ԳԻՇԵՐ ՎՐԱՅ

ԼՈՆՏՈՆ, Փետր. 1.— Թոքիոյէ կը հեռագրուի «Մէնդրլ նիւզ»ի.—«Մանչուրիայէ հասած վերջին լուրերէն կը հասկցուի թէ Զօր. Քուրոքի կը հալածէ Ռուս ձախ Թեւը, և զայն եւ մղելով շարունակ, ամբոխիներ կը գրաւէ։» «Մէնդրլ նիւզ»ի Մանչուրիոյ Թղթակիցը կը հեռագրէ.—Ճաքոնցիք յարձակեցան նաև Ռուս բանակին կեդրոնին վրայ և մեծ ցոյց մը ըրին այն կողմը։ Ռուսաց դէմ, իրենց ուժերուն մեծ մասով շարունակելով հանդերձ յարձակիլ Ռուս բանակին ձախ Թեւին դէմ. Ճաքոնցիք Ռուս բանակին կեդրոնին վրայ յարձակեցան, որպէսզի Զօր. Քուրոքաթքին չկրնայ օգնութիւն զրկել Ռուս նախակողմեան բանակին, նոյնիսկ եթէ Քուրոքաթքին ուզէ օգնել ձախակողմեան բանակին, իր կեդրոնին պիտի մնայ, մինչ կեդրոնը ստիպուած է իւրքինք պաշտպանելու։ Հեռագիրը կ'աւելցնէ թէ Զօր. Քուրոքաթքինի կացութիւնը չատ տագնապալից է։ Ճաքոնցիք կը յարձակին Ռուս բանակին թէ՛ կեդրոնին և թէ ձախ Թեւին վրայ, և կ'սպառնան Ռուս բանակին նահանջի գծին, Անդրսիկրեան երկաթուղիի գծին վրայ մեծաքանակ ձիւն գիզուած ըլլալով. չիրնիր ինը օրվ ի վեր։ Առ այժմ պաշար և ռազմանիւթ չի գար Ռուս բանակին։

ԲԱՐԻԶ.—Նիուչուակէ կը հեռագրուի թէ Ճաքոնցիք Ցին-Հո-Զէնկի Ռուսաց չինած խրամները կը զրաւեն ամրանալու, և Ռուսաց կողմէ ըլլալիք յարձակումները եւս մղելու համար։ Հարաւէն 17 խոշոր թնդանօթ հասաւ Ճաքոնական բանակը, և զեռուցեան ամրութեանց վրայ։ Զիթիւէ կը հեռագրուի ԷճՅՕrմասիոնի թէ ճաքոնական բանակը ահագին կորուստներ ունեցաւ, Ռուս ձախ բանակին դէմ բրած յարձակումներուն միջոցին։ Հաւատի աղբիւրէ լուր կ'առնուի թէ 7000 հոգի սպանուեցան և վիրաւորուեցան Ճաքոնցիներէն։ Մոքքին կը հեռագրուի թէ Ճաքոնցիք առանց կռիւ առնելու չարս նահանգին իրենց յաջողութիւնը և մօտեցան Ֆուչինի, որուն հարաւակողմը, 25 քլմ. հեռու, յառաջացեալ ամրութիւնները կը ռմբակոծեն։ Օգնական զօրք հասաւ Ռուսերուն, որոնք կը պատրաստին ամէն յարձակմանց դէմ դնելու։ Ճաքոնցիք մեծ կորուստներով յաղթած են գրաւել Զինքէչան։ Զինուորական լրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ Ռուս զօրքերը չատ վտանգաւոր կացութեան մէջ կը գտնուին, Ճաքոնցիներու յաջողացութեան պատճառաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւթերի Թղթակիցը կը հեռագրէ Զօր. Քուրոքիի բանակատեղէն, Փետր. 28 թուով.— «Ցին-Հո Զէնկի կռիւներուն մէջ Ռուսք կորիւն վարը թողուցին 203 մեռեալ։ 2,000

...ոդիկ աւելի մեռան և վիրաւորուեցան ...ուներէն։ Ուրբաթ իրիկուն, Ճաբոնցիք յաջողեցան գրաւել Թեքիքիի բերդը, Շա Հոյի հարաւակողմը»։ Նիւ-Եորքէն ալ կը հեռագրուի թէ Դիլինկի և Քայմանի (Քայօհանկ) միջեւ գտնուած երկաթուղիին կամուրջը օդը հանեցին դինամիտներով։ Կը հաւաստուի թէ ...ին զինեալ Քունկուզ աւազակախումբը կը պատրաստուին կարել Զօր. Գրիգորիի պաշարողական շարժումէն ետ ալ ուղղ Ռուս ջոկատներու ...ամանը։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Սախալինէ կը հեռագրուի ռուս Գործակալութեան.— Վերջողջ գծին, այսինքն 120 վերստ երկարութեան վրայ, հրետանիի կռիւ տեղի կ'ունենայ։ Մեր արեւելեան դիրքին վրայ, Քուդիաշայի մօտ, ռուս ջոկատ մը եւ մղեց յարձակող Ճաբոնցիները։ Թշնամին եւ մղուեցաւ նաեւ Թունգիլինկէ դէպ ի Կութուլինկ, որ հեռաւակաշօրաց կռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Կատաղի կռիւ մը պատահեցաւ նաեւ Շա Հոյն կամուրջին մօտ, և Ճաբոնցիք ի վերջոյ գրաւեցին մօտակայ մէկ փոքր անառաւը։ Կորուստները մեծ չեն, վասն զի արդէն յարձակումները փոքր ուժերով կատարուեցան։

— Զօր. Սախարով կը հեռագրէ.— Մեր ձախակողմեան կեդրոնին դէմ, Թունֆիլինկի մէջ Ճաբոնցիներուն ըրած յարձակումները եւ մղեցինք։ Մեհենանի Բլուր կոչուած տեղին ուղղութեամբ չորս խազախագունէր հանեցին Ճաբոնցիները, և պաշարեցին երկու գիւղ։ Ճաբոնցիք նահանջեցին, և մեր խազախները կրակի տուին այս երկու գիւղերը։ Կեդրոնի մեր բոլոր դիրքերը պահած ենք։ Թշնամին 200 հոգի կորսնցուց։ Ճաբոնցիք նորէն մեծ ուժերով յարձակեցան մեր աջ թեւին վրայ Ջանթանի մէջ»։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Զօր. Շեդէսօսկի այս առաւ հոս հաւաաւ Մոսկուայէ։ Հիանալի ընդունելութիւն մը եղաւ Բորթ Արթուրի հերոսական պաշտպանին։ Կայարանը դրօշարդուած էր։ Կայարան զինք ընդունելու գացած էին ռուս բանակէն և Բեղերսպուրկի սպայակոյտէն բարձրաստիճան սպաներ։ Կայարանին չորս սպասող ժողովուրդը երկրորդն ծափահարեց Զօր. Շեդէսօսկի։ Զօրավարը ամբոխին հուրրաներով ընդունուեցաւ կայարանին մէջ պատերազմական նախարարին և սպայակոյտին պետին կողմէ։ Բորթ Արթուրի նախկին հրամատարը Զարսքօէ Սելօ դնաց։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Արտաքին գործոց նախարար Կոմս Լամտորֆ ծանոյց ֆրանսական դեսպան Մ. Ռոմբառի թէ Ռուսիա ստիպուած է պայմանաժամին ստորագրելու դադարեալ նկատել ֆրանս-ռուս առեւտրական դաշնագիրը։ Կոմս Լամտորֆ յոյս յայտնեց թէ երկու երկիրները պիտի յաջողին իրարու չնորհիւ նպաստաւոր նոր առեւտրական դաշնագիր մը կնքել։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մովային նախարար Լօրտ Սելպորն դերակոմս Միլնրի տեղ Հարաւ Ափրիկէի բարձր Բօմիսէր և Թրանսվալի ու Օրանժի կառավարիչ անուանուեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բոննոթի դուքսին որդին՝ իշխան Արթուր գերմանական Սեւ Արծիւ պատուանշանը ստացաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԸՆԴՀ. ՀԱՑՈՑ Ս. Հայրապետը պաշտօնագիր մը պատրաստած էր Ռուսիոյ Զարին մատուցուելու համար։ Ն. Ս. Օծութիւնը այս պաշտօնագրով կը խնդրէր Նիքոլա Բ. Կայսրէն որպէսզի եկեղեցական կալուածները եկեղեցիին վերադարձնի՝ և իրեւ առաջին քայլ մը, քննիչ յանձնաժողովի մը կազմութիւնը խնդրած էր։ Ինչպէս յայտնի է, Ս. Հայրապետը այս պաշտօնագիրը յանձնած էր Պետարապիոյ առաջնորդ Ց. Ներսէս արքեպիսկոպոսին որպէսզի ներքին գործոց նախարարին միջոցաւ մատուցո ի Զարին։ Տ. Ներսէս եպս. Բեղերսպուրգի հասած պահուն, ներքին գործոց նախարար իշխան Սվիատոպոլսք Միրսքի փոխուած ըլլալով, Տ. Ներսէս եպս. Ն. Ս. Օծութեան հրամանին համաձայն, պաշտօնագիրը յանձնած է անոր յաջորդին Մ. Պուլիկինի. որ խնդրագիրը մատուցեր է Զարին։ Ն. Վեհ. փառութիւնը հրամայած է քննիչ յանձնաժողովին կազմութիւնը որ քննութեան սկսած է արդէն։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՑ Թաղ. Խորհուրդը չուզելով երկարել իր պաշտօնավարութիւնը առժամեայ հանգամանքով բաղձանք յայտնած է ժողովրդեան փափաքին համաձայն օրինաւոր ընտրութեամբ Թաղ. Խորհուրդ մը կազմելու։ Ուստի խնդրած է Պատրիարքարանէն որ հաճի փութացնել ընտրութիւնները ի գլուխ հանելու և անոնց վրայ հսկելու կարող վարչական եկեղեցական մը իբր առաջն. տեղապահ կամ Պատր. փոխանորդ, քանի որ վիճակին առաջնորդական ընտրութիւնը կրնայ տակաւին երկարիլ։

ԿԱՑՍ. ԻՐԱՏԷ մը արտօնեց ի նը-պաստ ազգ. Հիւանդանոցի արուեստիք նուագահանդէսը։

ԿԵՏԻԿ-ՓԱՇԱՑԻ նորակազմ Թաղ. Խորհուրդին անդամներէն Գառնիկ էֆ. Աճառեան հրաժարական տուած ըլլալով. Խորհուրդը անոր տեղ յանձնարարած էր Երուանդ էֆ. Խէրպէկեանը։ Պատրիարքարանը հաստատեց զայն։

ԲԵՐԱՑԻ Թաղ. Խորհուրդը խնդրած է որ յանձնարարուի Տ. Բաքգէն վրդ.ի որ առաջիկայ Մեծ Պահքին ուրբաթ օրերը Ս. Յարութիւն եկեղեցիին մէջ քարոզէ։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութեան Հայ վարժարանաց քննիչ Սիւրէյեա պէյ Զորեքշաբթի օր այցելելով Պէշիքթաշի Մաքրուհեան վարժարանը, ներկայ գտնուեցաւ դասախօսութեանց և գոհունակութիւն յայտնեց տիրող բարեկարգութեան և կանոնաւորութեան համար։ Սիւրէյեա պէյ այցելեց նաեւ Մանկապարտէզի բաժինը, և խնդակցեցաւ վարիչ Տիկին Ագապի Սարգսեանի խղճամիտ գործունէութեան համար։

ԱՄԱՍԻՈՑ վարժարանին տեսուչը վերստին ցանգատագիր մը ուղղած է Պատրիարքարան, յայտնելով որ տեղւոյն Թաղ. Ժողովը դադրեցուցեր է զինքը տեսչական պաշտօնէն. ինչպէս նաեւ Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետը՝ որ յանդգներ է Թաղ. Ժողովոյ ընթացքին դէմ դիտողութիւններ ընել։ Այս խնդիրը արդէն յանձնուած ըլլալով Ուսումն. Խորհրդոյ, տեսուչին գանգատագիրն ալ անոր ղրկուեցաւ։

ԿԵՍԱՐԻՈՑ Պալակէսի գիւղին Տ. Գրիգոր քհ. Ժամակոչանը ինչպէս կը յիշուի, քահանայագործելէ դադարման դատապարտուած էր Կրօն. Ժող. Վոյ որոշմամբ։ Այս դադարման դէմ բողոքած է Պատրիարքարան, յայտնելով թէ զոհ եղած է Կեսարիոյ առաջնորդին և Ս. Դանիէլ վանքին վանահօր հակառակութեան։ Անցուցած երբ քահանան գոհացուցիչ փաստերով ինքզինքը արդարացնէ, Կրօն. Ժողովը կր բեկանէ այդ պատիժը։

ԱՐՍԼԱՆՊԷԿԷՆ եկած նամակներ գովեստով կը խօսին Առաջն. Փոխանորդ Տ. Կարապետ Ծ. վրդ. Մազլէմեանի մասին։ Իր նախաձեռնութեամբ Սրբանպէկի մէջ աղջկանց վարժարան մը բացուած է և իր քարոզներով կրցած է մանաւանդ դադրեցնել դաւանափոխական ընթացքը, որու վրայ ասկէց առաջ գրած էին նաեւ Թերթերը։ Կազմած է նաեւ Դպրաց Դաս մը, և բոլորովին սխալ է Թերթի մը այն չարամիտ նամակագրին գրածները թէ ապտակած է դպիր մը։ Եղելութիւնը պարզ և արդարացի յանդիմանութիւն մըն էր։ Արսլանպէկցիք գոհ են Տ. Կարապետ վարդապետի լուրջ ընթացքէն։

ԱԶԳ.— Բերայի Թաղ. Խորհուրդը իրենախորդ Առենապետ յաւէտ ողբացեալ Միքայէլ էֆ. Մամիկոնեանի յիշատակին յարգանք մը ընծայելու անկեղծ փափաքանօք՝ հանգուցեալին մահուան քառասունքին առթիւ հրաւիրած է, Գեր. Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեանը ամսոյս 20 յառաջիկայ Կիրակի առաւօտ Ս. Պատարագ մատուցանելու և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարելու ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիս։

Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ժամ 1.30, սկզբնաւորութիւն Ս. Պատարագի ժամ 3.30։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ակնկալ երկու ամիս առաջ աջ ձեռքս մեքենային ներքեւ մնալով գրեթէ բոլոր մատներս կտոր կտոր կ'ըլլան և զիս կիսամեռ վիճակի մէջ Ազգ. Հիւանդանոց կը փոխադրեն։ Հոն նախնական դարմանները ընելէ յետոյ, հետեւեալ օրը Տօքթոր Զարդարեան էֆ. իրեն յատուկ ճարտար գործողութիւնով մը, բացի բթամատիս կէսէն միւս բոլոր մատներս կ'ազատէ. ի մեծ ուրախութիւն իմ, ընտանիքիս ու զաւակացս, որովհետեւ այդ ձեռքովն է որ մեր ապրուստը կը ճարեմ։ Այսօր կատարելագէս բժշկուած ու գործիս ձեռնարկած ըլլալով՝ ինձ պարտք կը համարիմ հրապարակաւ սրտագին շնորհակալութիւնս յայտնել Պատ. Հոգաբարձութեան, Տօքթ. Զարդարեան և Իփլիքճեան էֆ.ներու և Մրբիճան ազգայի։ Մանաւորապէս երախտապարտ կ'զգամ զիս նոյն հաստատութեան Տնօրէն Յակոբ Համամճեան էֆէնտիի, որուն մարդասիրական հոգածութիւնները ո՛չ միայն զիս, այլ Հիւանդանոցի պատսպարեալներուն ամէնքն ալ շնորհապարտ ըրած են։

Սասաստք լրագրոյ մեքենագործ
ՆԵՐՍԷՍ Յ. ՍՐՄԱՔԻՇԵԱՆ
Կ. Պոլիս, 17 Փետր. 1905

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅ-ԼԱՅՑԻՆ ՄԷՋ

Երէկ ժամը 7½ին Գատրգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ Պասկադրութեան փառաւոր հանդէսը Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ունճեանի քեռորդի Աստուածատուր էֆ. Հարենցի, Օր. Արուսեակ Կ. Էվրէնեանի հետ, կնքահայրութեամբ Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ունճեանի։

Եկեղեցին այս առթիւ չքեղապէս զարդարուած էր։ Տաճարին արտաքին դուռունէն մինչեւ ներս աւագ խորանին առջեւ պարսկական թանկագին գորգեր փռուած էին, որոնք ակնապարար ու հաճոյալի տեսարան մը կը պարզէին։ Եկեղեցիին չահերը ամբողջ վառուած՝ լոյսի հեղեղ մը կը սրսկէին վար՝ հարսնեւորներուն չիք ու չքեղ բազմութեան վրայ, որոնց վրայի թանկագին քարերը կը շողային շողակնայեռ։

Այդ պզտիկ այլ փառաւոր Տաճարը գրաւուած էր ամբողջովին ընտրեալ հարսնեւորներու չքեղ բազմութիւնով մը, ուր ի մէջ այլոց կը տեսնուէին Տերք. Տիկնայք և Օրիորդք՝ Վսեմ. Մաթուս և Աբիկ Ունճեան, Օր. Հռիփսիմէ Ունճեան, Այրի Տիկին Գ. Հարենց (փեսին մայրը) Տիկ. Յեսու Շամամնճեան, Գրիգոր Էվրէնեան, Այրի Տիկին Կ. Էվրէնեան (հարսին մայրը). Օր. Յ. Շամամնճեան, Պարիկ Կիւլպէնկեան, Տիգրան Բարաղամեան, Տէր և Տիկ. Սարգիս Թաշճեան, Տէր և Տիկ. Յարութիւն Սթամպոլչեան, Տէր եւ Տիկին Բարսեղ Սթամպոլչեան, Յարութիւն Ալանեան, Տէր եւ Տիկ. Մկրտիչ Մանուկեան, Գրիգոր Խան Շամամնճեան, Կարապետ Խրլանճեան, Զգօն Խրլանճեան, Տէր և Տիկ. Տօք. Յակոբեան, Տէր և Տիկ. Յակոբ Պապան, Տէր և Տիկին Մաքսուտ Հարենց, Ներսէս Կիւլպէնկեան, Արամ և Արթաքի Գարամանեան, Օր. Գարամանեան, Տէր և Տիկ. Բարսեղ Մանուկեան, Տէր և Տիկ. Տիգրան Մանուկեան, Տէր և Տիկ. Հրանտ պէյ Ապրօ, Տէր և Տիկ. Սահակ Ղազարոսեան, Տէր և Տիկ. Լեւոն Գարաեան, Տէր և Տիկ. Գառնիկ Կիւլպէնկեան, Տէր և Տիկ. Վահան Էսայեան, Տօքթ. Իրլիքճեան, Երուանդ Վարդանեան, Լեւոն Շամամնճեան, Տօքթ. Յակոբ պէյ Սաթճեան, Արայ Արապեան և ուրիշ բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութիւններ, տեղատուական, վաճառականական և բժշկական դասէն, որոնց անունները կարելի չէ միառմի թուել։

Պասկադրութեան հանդէսին կը նախագահէր Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպս. Երէցեան, որուն շուրջը կը գտնուէին ծանրագին շուրջառներով զգեստաւորեալ՝ Տ. Ղեւոնդ վրդ. Դուրեան, բազմաթիւ քահանաներ և Դպրաց Դասը։

Պասկի ատեն ձեռնտուութեան արարողութիւնը կատարեց Սկիւտարի Տ. Տաճատ քահանայ, իսկ խրատականը խօսեցաւ Տ. Խորէն քհ. Գալբաքճեան։

Տ. Գէորգ եպս. Երէցեան յետոյ «Աստուած ի մէջ սոցա և սոքա մի՛ սասանեսցին» բնաբան առնելով, խօսքը ուղղեց երկու ժողովներուն և ըսաւ.— «Հոս այսօր այս տաճարին մէջ եկած էք դուք պսակի Ս. Խորհրդովը իրարու միանալու Աստուծոյ, քահանայից և ժողովրդեան առջեւ։ Այս պահը ձեր կեանքին ամէնէն կենսական և ամէնէն խորհրդաւոր մէկ վայրկեանն է։ Ասկէ առաջ դուք միմիայն ինքզինքնուդ համար ապրած էիք, ձեր անձին համար միայն պատասխանատու էիք, բայց այս վայրկենէս սկսեալ դուք այլեւս մէկ անձ կը կազմէք։ Զնդ և ամէն մահկանացուի չպիտի հարցուի թէ ինչո՞ւ կը ծնիք և ինչո՞ւ կը մեռնիք, որովհետեւ մարդս առանց իր ուզելուն կը ծնի և Աստուծոյ հրամանովն է որ կը մեռնի։ Կեանքի այս երկու մեծ կէտերուն առջեւ մարդ երբե՛ք պատասխանատու չէ։ Բայց ամուսնութիւնը մարդ իր գիտակցութիւնով և իր ընտրութիւնով կը կնքէ և այդ է պատճառ որ երկու ամոլները պէտք են, այսօր այս ժամուս հանդիսաւորապէս ուխտեն հոս տաճարին մէջ։ Աստուծոյ ցոյց տուած շաւիղէն ընթանալու համար։ Ինչ է ամուսնութեան մէջ երկու ժողովներու փնտռածը,— երջանկութիւն և ընտանեկան անդորրութիւն, և կը մաղթեմ որ դուք անոնցմէ միշտ անբաժան ըլլաք։ Բայց ինչպէս քիչ մը առաջ քահանան ալ ըսաւ, հոն միայն երջանկութիւն չկայ, այլ նաեւ պէս պէս նիւթական դժբաղդութիւններ և ասոնք են պատճառը որոնք կը խրոխտցնեն շատեր ամուսնութեան սպարէզէն։ Բայց գիտնալու էք թէ աշխարհի վրայ միայն հարստութիւնները չեն որ մարդս կ'ենջանկացնեն։ Աղամ նոյն իսկ երբ ստեղծուեցաւ, իր շուրջը ունէր շատ մը երջանկացնող ու հաճոյալի տարրեր, բայց երբ նախախյրը ձանձրացաւ այդ ամբողջ պէս պէս հաճոյքներէն, Աստուած կինը տուաւ անոր որ քաղցրացուց անոր կեանքը։ Ուրեմն կինը երբ կը մանէ ամուսնակցութեան մէջ, Աստուած կ'օրհնէ այդ միութիւնը»։

Տ. Գէորգ Ս. շարունակելով ասելցուց թէ, Աստուածատուր էֆ Հարենց որդին է բարեյիշատակ Գարրիել էֆ. Հարենցի և քեռորդին Վսեմ. Ունճեան հարազատաց, և որ անոնց հովանիին տակ մեծնալով ու դաստիարակուելով կրցաւ իրաւամբ համակրելի ընել զինքը ամէնուն ու փայլուն դիրք մը դրաւել առեւտրականներուն ասպարէզին վրայ. ուր ծանօթ է արդէն իր շատ մը բարեմասնութիւններովը։ Իսկ հարսնցուն Օր. Արուսեակ Կ. Էվրէնեան. որ եղբորորդին է Գրիգոր էֆ. Էվրէնեանի. խնամուած դաստիարակութիւն մը ստացած է և ընտանեկան բարի բարի ձիրքերով օժտուած։ Այս միութիւնը ուրեմն ըսաւ Տ. Գէորգ Սրբազան, ամէն յոյս կը ներշնչէ թէ երջանիկ և անամպ Ամուսնութիւն մը պիտի կազմէ։ Բայց աշխարհիս վրայ ծիծաղէ աւելի՝ արցունք, երջանկութենէ աւելի՝ ընտանեկան դժբաղդութիւն և վարդէ աւելի՝ փուշ կայ։ Աղօթենք ուրեմն որ այս նորակազմ միութիւնը և իր պարագաները օրհնէ Աստուած և զերծ պահէ ընտանեկան վիշտերէ և տառապանքներէ»։

Եկեղեցական արարողութիւններէն վերջ հարսնեւորները ամբողջ՝ չքեղ կառքերու մէջ բազմած, ուղղուեցան իրենց բնակարանը։ Կառքերու թափորին առջեւէն կ'երթար գեղեցիկ յանցо մը, ուր նստած էին հարսն ու փեսան։ Հարսը զարդարուած էր հագած հերմակ նրանցներով։ Իսկ այդ կառքին առջեւէն կ'երթար եկեղեցիին ժամկոչներէն մէկը ձիաւոր։

Երբ թափորը հասաւ բնակարանին առջեւ, պատուակալ չիք երիտասարդներ և հիւրամեծարներ հնազանդեցան սկսան չքեղ սալոնը առաջնորդել հարսնեւորները։ Դռնէն մինչեւ վերի թաւ գորգեր փռուած էին։

Վերը հարսնեւորներուն կողմէ Սալոնին մէջ տեղի ունեցան շնորհաւորութիւններ նորապակ ամոլին, ուրկէ վերջ ճոխ պատուասիրութիւններ եղան ներկաներուն։

*** Հարսը և փեսան ընդունեցին բազմաթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ և նամակներ թէ մայրաքաղաքէն և թէ գաւառներէն։ Ազգականներու և բարեկամներու կողմէ ալ չքեղ ծաղկեփունջեր զրկուած էին։ Հարսը՝ Տիկ. Արուսեակ Ա. Հարենց, ընդունեց բազմաթիւ թանկագին ու արժէքաւոր ընծաներ։

*** Խմբագրութիւնս այս բարեբաստիկ առթիւ իր ջերմ խնդակցութիւնները կ'ուղղէ նորապակ ամոլին, ինչպէս նաեւ Ունճեան, Հարենց և Էվրէնեան գերդասանեներուն։

*** Գալֆեան Որբանոցի Խնամակալութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Աստուածատուր էֆ. Դ. Հարենցի ընդ Օր. Արուսեակ Էվրէնեանի ամուսնութեան առթիւ Ազն. Յովհաննէս էֆ. Թավշանճեան ի Նիւ Եորք հինգ Օսմ. ոսկի նուիրած է հաստատութեանս։

*** Աստուածատուր էֆ. Հարենցի Օր. Էվրէնեանի հետ ամուսնութեանն առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հեռաւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Ազգ. Հիւանդանոցին։ Տերք եղբարք Գ. Բամամճեան դռնարավաճառ 216, Տէր և Տիկին Մրիրան էֆ. Մուրատեան 163. Տիկին Մառի Անտոնեան 108, Տէր և Տիկին Յարութիւն էֆ. Գարամանեան 216 և Ստեփան էֆ. Համամճեան 108-կան դրուշ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ԳՆՈՒԹՔՆԵՐ

ՍԱՀԱԿ-ՎԱՂԱՐՇԱԿ.— Անդրանիկ որդի Տէր և Տիկին Մարարոս Պէյլէրեանի։ Մկրտեալ ի ձեռն Տ. Կարապետ քհն.ի Մայր-եկեղեցւոյ, Գատրգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցին։ Կնքահայրութեամբ Յակոբ էֆ. Ցընծալեանի։

ԱՐՓԻՆԷ.— Երկրորդ զաւակ Աւետիս աղա Իւթիւճեանի, մկրտուեցաւ Պոլսոյ Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցիին մէջ ձեռամբ Տ. Աբէլ քահանայի և կնքահայրութեամբ Թադէոս աղայի։

*** Անցեալ կիրակի Իւսկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ կատարուեցաւ մկրտութիւնը Յովհաննէս էֆ. Պոյաճեանի անդրանիկ որդւոյն Յովսէփ Պոյաճեանի, կնքահայրութեամբ Թորգոմ էֆ. Պոյաճեանի։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

2 Մարտ 1905

Ֆրանս. 3% Français)	100	37
Ռէժի (Tab. Turcs)	365	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	90	85
Երկաթուղի (Lots Turcs)	134	50
Գանգ Օթթ. (Banque Ott.)	604	—
Թրանսվալ (Transvaa	99	—

ՆԵՏԱՆԱԽՕՍԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԻ ՄԷՋ

Երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ երկու կողմի բարեկամներու և ազգականներու ներկայութեանը տեղի ունեցաւ նշանախօսութիւնը Թերթիս սիրուած ու համակրելի խմբագիր

ՎԱՀԱՆ Էֆ. ԹՕՇԻԿԵԱՆԻ

ծանօթ գրագիտուհի

ՕՐ. ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌԳԻ

հետ։

Պաշտօնական ձեւակերպութիւններէն ետք, Պատր. Փոխանորդ Գեր. Տ. Գաբրիէլ եպս. Ճէվահիրեան օրհնեց նշանախօսութիւնը բարեմաղթելով նոր ընելով երկու նշանածներուն ապագայ երջանկութեանը և բարօրութեանը համար։

Հանդիսականները ետքը ամբողջութեամբ ներկայացան Ամեն. Մ. Պատրիարք Հօր, որ իր հայրական օրհնութիւնները նուիրեց հակիրճ խրատականովմը և իր խնդակցութիւնն ու գոհունակութիւնը յայտնեց այս բարեդէպ նշանութիւնն առթիւ, որ մտքով ու գրիչով նոյն ասպարէզին մէջ գտնուող երկու գրագէտները սրտով ալ կը միացնէր։

Վահան էֆէնտի Թօշիկեան թոռն է Գնալրի աւագերէց ծերունազարդ Տ. Դիոնէսիոս Ա. քահանայի որ իր ի Հօրէ և ի մօրէ որբ մնացած թոռան ամէն խնամք չդադրած է. բնաւ զլալի ընել չտալով պակասը ծնողքին։ Ուսումը ստացած է Գէրպէրեան վարժարանին մէջ և խմբագրական մարմնին անդամն է թէ՛ Մանզումէի և թէ նախորդ Լոյսի և արդի Հանրագիտակի։ Իր յօդուածները կարդացողները գիտեն արդէն թէ օրչափ բեղուն միտք մը, վառ երեւակայութիւն մը և սահուն գրիչ մը ունի։ Իսկ Ամբակում Դիոկղեթիանոսեանի յանգաւոր «Ֆանթէզի»ները կը յատկանշեն իր մէջ ճշմարիտ տաղանդ մը յանգաւոր-երգիծաքանի։

Շնորհալի հարսնցուն՝ Օրիորդ Հայկանոյշ Մառգ ոչ նուազ ծանօթ և սիրուած գրիչ մըն է արդի գրականութեան մէջ, ուր կարճ ժամանակի մէջ կրցած է կին-գրագիտուհիի նախանձելի անուն մը շինել, իր տաղանդին և մտքի ինքնուրոյն յատկութիւններուն շնորհիւ։ Օր. Հայկանոյշ իր գրական և բանաստեղծական կարողութիւններուն կը միացնէ ազնիւ սիրտ մը և խղճամիտ ու տիպար դաստիարակուհիի մը ձիրքերը, որոնցմով արդիւնաւէտ պաշտօնավարութիւն մը ունեցած է կրթական շրջանակին մէջ։

Խմբագրութիւնս իր սրտագին խընդակցութիւնները կը յայտնէ իր սիրելի և համակրելի պաշտօնակցին և անոր ազնիւ նշանածին, ինչպէս նաեւ երկու կողմի ազգականներուն և բարեկամներուն։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՃԻԼԱԹ

Մէջթէպը Թրպիէի Շահանէ Թահրիրաթ պաշ քէթապէթիէ նէզարէթը ուժուրը Թրպպիէի միլքիյէ Թահրիրաթ գալէմի միւտիրի սահաէթլու Շէքիպ պէյ էֆէնտի Թաեին պույրուլմուշ տրը։

Մամուրէթ-իլ-Ազիզ վիլայէթի ազֆ-Թէրտարլըզլնա մէհլիսը մայիսի միւմէյիզլերինտէն իզզէթլու Պէքիր Սամի պէյ Թաեին պույրուլմուշ տրը։

ՄԻՏԱԼԻԱ

Գարատաղ մասլահաթիկիզարը միւսիւ Մաթանօվիչ ալթուն վէ կիւմիւշ իմթիյազ Միտալիասը իհսան պույրուլմուշ տրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՑՍ. ՀԱՐՍՆԻՔ.— Ն. Բարձրութիւն Նաիլէ Սուլթան կը հաստատուի Տէֆթէրտար-Պունու, ծովային հանգուցեալ նախարար Հասան փաշայի ապարանքը, որ գնուած է Կայս. Անձն. Դանձուն նախարարութեան կողմէ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնոր և Տիկինը երէկ Պոլիս դարձան Արեւելեան Ճեպընթացով։ Դեսպանական բազմաթիւ պաշտօնատարներ փութացած էին կայարան բարի գալուստ մաղթելու։

ԲԱՐԻԶԻ ՕՍՄ. ԴԱՂՈՒԹԸ.— Բարիզի մէջ օսմ. առեւտրական սենեակ մը հաստատելու ծրագիրը գործադրութեան ճամբուն մէջ պիտի սկսի դրբուի, չնորհիւ նախաձեռնութեանը տեղւոյն օսմ. գաղութին երեւելիներուն, որոնք դրամատէրներ, վաճառականներ և ճարտարագործներ են մեծ մասամբ, և որոնցմէ մէկ քանին Բարիզեան ընկերութեան մէջ կարեւոր դիրքեր կը գրաւեն։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Բարիզի մէջ օսմ. առեւտրական գործակատարութիւն մը պիտի հաստատուի և այդ պաշտօնին պիտի կոչուի ելմտական չրջանակներու մէջ ծանօթ կարող անձնաւորութիւն մը։ Աւելորդ է ըսել թէ այս ձեռնարկը իր մասնաւոր օգտակարութիւնը պիտի ունենայ Թուրքիոյ վճառականութեան և ճարտարարուեստին։

ԹՈՒՐԲԻՈՅ ՀԱՆԳԵՐը.— Ֆրանսայի ելմտական նախարարութեան խնդրանքին վրայ, կայս. կառավարութիւնը վիճակագրութիւն մը ղրկեց որ տեղեկութիւններ կուտայ Օսմ. կայսրութեան հանքային գործառնութեանց և արտադրութիւններուն վրայ։

—Նիկոմիդիոյ Բարաս գիւղախումբին մէջ երեւան հանուած արծաթախառն կապարի և զէնկի հանքերուն շահագործումը յանձնուեցաւ Իզզէթ Պէյզատէ Բէյլիս, Հասան Սապրի, Ապտիւլֆէթթահ և Սիմոնաքի էֆէնտիներու։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ հիւպատոս Մ. Գիլլո առջի օր մեկնեցաւ Պոլսէն։ Իրեն տեղ Պոլսոյ հիւպատոս անուանուեցաւ Մ. Քէլեան Սիմոն։ Դեսպանատան նախկին զինուորական կցորդ Մ. Կիար մօտ օրէն կը մեկնի Պոլսէն։ Իրեն յաջորդեց Մ. Շարլ Ռու որ երէկ Պոլիս հասաւ։

*** Երրորդ Օսմանի պատուանշան տրուեցաւ նախկին հիւպատոս Մ. Գիլլոյի և Հրդ Օսմանի՝ նախկին կցորդ Մ. Կիարի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Վիեննական թերթ մը կ'ըսէ թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ առեւտրական համաձայնութիւնը պիտի դադրի առաջիկայ Մարտ 1էն։ Առժամեայ պայմանագիր մը պիտի գործադրուի 4 ամսուան համար, մինչեւ որ վերջնական համաձայնութիւն մը գոյանայ։

Բ. ՋՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ մէջ (Էսքիշէհիր) նոր կազմուած 20րդ զօրաբաժնին համար պատրաստուած չորս դրոշակները Վեհ. Սուլթանին մատուցուեցան։

ԸՆՏԱՆԻ ԱՆԱՍՆՈՑ ՏՈՒՐԲը.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն սկսաւ գանձուկ Պոլսոյ ընտանի անասուններուն տուրքը և կատարուիլ արձանագրութիւնը։ Տուրքերը չվճարողները օրէնքին տրամադրութեան պիտի ենթարկուին։

ՀԱՍԱՆ ՓԱՇԱՑԻ ԴԱՄԲԱՆԸ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն Պէշիկթաշի ոստիկանապետ հանգուցեալ Հասան փաշայի գերեզմանին վրայ սկսաւ չինուիլ «Թուրպէ» մը։ Գերեզմանը կը գտնուի Պէշիկթաշ. Պասպարուտ փաշայի դամբարանին պարտէզին մէջ։

ԽԱՐԲԻՆԻ Նախորդ կուսակալ Հասան պէյ որ Պեսական Խորհուրդին անդամ կարգուած էր, Խարբերդէն մեկնեցաւ Պոլիս գալու համար։

ՄՈՒՐՀԱԿՆԵՐՈՒ ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐԸ.— Հարցուած էր Զեռնաա Պաշտօնարանին թէ ճիշդ 100 դրշ.ի պարտաւորկներուն համար քանի՞ փարանոց դրոշմաթուղթ փակցնելու է։ Պատասխանուեցաւ թէ, քանի որ ըստ օրինի, մինչեւ 100 դրշ.ի համար 10 փր.նոց դրոշմաթուղթ պէտք է, ճիշդ 100 դրշ.նոցին համար ալ 10 փր.նոց փուլ փակցնելու է։

ԴՐՈՇՄԱՒՈՐ ՊԱՀԱՐԱՆՆԵՐ.— Թղթատարական Վարչութիւնը դիւրութիւն մը ընծայելու համար գործի ատերերուն, հրապարակ հանած է դրոշմուած մասնաւոր պահարաններ 40 փր.նոց, որպէս զի երկար բաբակ դրոշմ փակցնելու աշխատութենէն ազատին առեւտրի մարդիկը։ Այս պահարանները 40 փր.ի պիտի ծախուին, պահարանին համար առանց ծախքի յաւելումի։

—Պոլսոյ և Մուսթաֆա-փաշայի միջեւ երթեւեկելու համար թղթատարական երկու վագոններ կը հանին այս օրերս։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԲԱՐԻԶ, 2 մարտ.— Զօր. Քուրոքաթքին կը հեռագրէ թէ, Ճաբոնցիներուն՝ Քութսաի և Կութուլինի դէմ ըրած յարձակումները եռ մղած է։

— Մուքդէնէ կը հեռագրեն թէ Ճաբոնցիները անդադրում եւ ուժգնապէս կը ռմբակոծեն Բութիլով բլուրը։

— Բեթերսպուրկէ կը հեռագրեն թէ Զարը իր ներկայութեանը ընդունեց Զօր. Սթէսսէլը։

— Ճաբոնցիներուն կողմէ Շաթունի դէմ եղած յարձակումը եռ մղուած է Ռուսերէն։ Երկու կողմէն ծանր զնասներ կան։

— Քրիսթիանիայէ կը հեռագրեն թէ Նորվեկիոյ ելմտական նախարարը հրաժարեցուցուած է։

ՎԱՅՐԻ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

ՏԱԳՆԱՊԱԼԻՑ
ԵՒ ՏՈՒԱՊՔԻՐ ՀԱՄԲՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԿՈՒԱՐԱՆՏԻՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ՀԵՂԻՆԱԿ
ԼԻՍԻԱՆԱՊ ԷՄԱՌ

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

ԷԼ ՏՕՐԱՏՕ

Բ.

ԴԱՐՈՒ—ՆԻՈՒՄ

—Ձերմակները, որ դասուն ալ որ պատկանին, չար են։ Այդ Մալքօն ինչ ապահովութիւն առած է Բալկօնեսրու պէտին։

—Լաւագոյնը զոր կրնայի ուզել, իր որդին որուն պաշտօն յանձնած էր իր պաշտօնագիրը բերելու ինծի, ան եկաւ իմ գիւղս երկու սեւամորթ մանկլաւիկներով որոնցմէ մէկը մանկեցաւ, բայց միւկը իմ մարդոցս ձեռքը ինկաւ տղուն հետ։

—Աղէկ. պատասխանեց Թարունիմ գոհունակութեան չարժուսմով մը, այս պարագային կը հաստատեմ եղբօրս խոհեմութիւնը։ Եթէ հայրը ցածդի մըն է, տղան պէտք է մեռնի։

—Պէտք է մեռնի՞։

Դարձեալ լռութիւն տիրեց երկու խօսակիցներուն միջեւ։

Արեւը կատարեալապէս ծերեւուր Թացած էր երբ երկու մարդիկը կը գտնուէին անտառին մէջ։

Մանկլաւիկը որ հնդիկ մըն էր, իր տիրոջը հրամանին վրայ, չոր փայտեր ժողվեց և անոնցմով կրակ մը չինեց, որպէս զի անոնց պատճառած լոյսէն գիշերուան գիշատիչ անասունները փախչին։

—Բաւական ուշ է տանը, յարեց Կուայքիւրիւսը։

—Անշուշտ, պատասխանեց Բայակօան, որովհետեւ բաւական երկար է ճամբան։

—Մամաղիքօն բաղցտարած է եղբօրէ Թէ ինչ պատճառաւ ինք կը փափաքի որ մրցումի ելնէն իմ և իր մարդիկը։

—Ո՛չ, Մալքօն խոհեմ է, մանկլաւիկ մը կրնայ իր տիրոջ վատաւութիւնը գործածել և անոր գաղտնիքը ծախել իր թշնամիին։ Մամաղիքօն ինքն իսկ մեզմէ գաղտնի կը պահէ մեզի առաջարկելիք գործը, բայց երկար տանէ ի վեր կը ճանչնամ մարդէն զինքը, և վստահ եմ որ այնքան աղէկ բան մը ըրած չպիտի ըլլանք երբ չվատահինք իրեն։

—Լաւ, պատասխանեց պէտը բարձրաձայն, ինծի համար խնդիր չէ այս մարդը, ես իմ եղբօրս հրաւէրին վրայ եկայ։ Գիտեմ Թէ ան գիս չմատնէր, այլապէս բաւական է ինծի։

—Շնորհակալ եմ եղբօրս Թարունիմի վրայ ունեցած կարծիքին համար։ Երկար տանէ ի վեր արդէն անձնուէր եղած եմ իրեն։

Այս միջոցին հեռաւոր ձայն մը լսուեցաւ, նախ հազիւ լսելի, բայց յետոյ արագաբար մօտեցաւ, մեծցաւ և այնպէս կարծել տուաւ Թէ որոտում կը գոռայ։

Երկու հնդիկները ականջ դրին քանի մը վայրկեան, յետոյ ժպիտ մը փոխանակեցին։

—Զիւռ մը վազքին ձայնն է, բաւական Թարունիմ, քանի մը վայրկեանէն կը հասնի։

Պեսիրը չէին սխալած, իրօք ձիու մը կատաղի վազքին ձայնն էր լսուածը, ձիու մը որ սոսկալի արագութեամբ կը վազէր։

Եւ ահա մացառներուն մէջէն որբնԹաց ձիուն կուրծքը երեւցաւ ու ձիաւոր մը ցատքեց վրայէն և յառաջացաւ դէպի երկու մարդիկը։ Զիւռորը մանկլաւիկը անմիջապէս ազնուական կենդանին առաջնորդեց այն միւս երկու ձիերուն մօտ որոնց կը հսկէր արդէն։

Զիւռորը որ մեր ընԹերցողներուն ծանօթ Մամաղիքօն էր, ողջունեց Հնդիկները և նստաւ անոնց առջեւ։

—Բարեկամս ուշ մնաց, ըսաւ Բայակօան։

—Այո՛, պատասխանեց Մալքօն, ճակտին քրտինքը սրբելով։ Պէտք էր որ բաւական առաջ հոս ըլլայի, բայց անկարելի եղաւ, որովհետեւ ես կը կարծէի Թէ իմ ենԹադրած տեղս տիտի գտնէի ձեզ։

—Ենդիր չէ, կորսուած քանի մը ժամերը ոչինչ կ'արժեն, կը բաւէ որ մեզ առաջարկուելիք գործը աղէկ ըլլայ։

—Ես ալ այնպէս կը կարծեմ, հիմա ըսէք Թէ հասատ կը մնա՞ք սպիտակամորԹներուն հետ ձեր պայմանադրած գինագուլը ընդելու որոշումին մէջ։

—Ինչ պէտք ունիք հարկնալու, պատասխանեց Կուայքիւրիւսը։

—Պէտք ունիմ գիտնալու, որպէս զի կարենամ ես ալ բաղատութիւններ տալ։

—Խօսեցէք, մենք մտիկ պիտի ընենք ձեզի կատարեալ անկեղծութեամբ։

—Շատ լաւ։ Անա Թէ ինչո՞ւ համար նախ և առաջ այս հարցումը ըրի ձեզի։ Գիտեմ Թէ ո՛րքան օրինաւոր կը չարժիք ձեր բոլոր գործերուն մէջ, նոյն իսկ սպիտակամորԹներուն հետ, հակառակ ձեր անոնց նկատմամբ ունեցած ատելութեան։ Եթէ հաւանիք, ինչպէս խնդրուած է ձեզմէ քանի մը օր առաջ, երկարձգել գինագուլը, ոչ է բան չպիտի առաջարկէի, այն զերազոյն պատճառով որ մերժելիք պիտի բացարձակապէս ինծի յանձնել ձեր մրցումը այն մարդոց դէմ որոնց հետ հաշտ պէտք էր որ երթայիք։ Կը տեսնէք Թէ ո՛րքան օրինաւոր կը խօսիմ։

Այս խօսքերը, որոնք իրայտ կը քերին Հնդիկներուն ունեցած յարգանքը հանդէպ՝ իրենց ատարկու թշնամիներուն հետ ունեցած յարաբերութեանց մէջ ցոյց տուած պատուաւորութեան, պաղ ընդունելութեան մը արժանացան երկու մարդոց կողմէ, որոնք գրեթէ անտարբերութեամբ մտիկ բրած էին արդէն։

—Արեւը երկու անգամ ծագելու պատասխանեց Կուայքիւրիւս յանդգնաբար, յորմէհետէ Բուլիթանէրուն յայտնել տուի Թէ զինագուլը խզուած է։

Մալքօ Տիազ որքան ալ ինքզինքին տերը ըլլալ կ'ուզեսէր, չկրցաւ գոհունակութեան շարժուսմ մը զսպել այսքան անկեղծ և վճռական լայտարարութեան մը առջեւ։

—Այսպէս կռիւը դո՞ւք սկսաք, ըսաւ։

—Այո, պատասխանեց պարզապէս հնդիկը։

—Ուրեմն ամէն ինչ լաւ է, յարեց խառնածինը։

—Կ'սպասեմ, յարեց Կուայքիւրիւսը։

—Դիշերը կ'առաջանայ։ Սէրթանկիս կանուխէն չեկաւ այն ժամադրութեան, զոր տուած էր խօսելու համար Քարթ. Թօանէրու հզօրներուն ոչինչ բաներ աւելցուց Բայակօան։

(Շարունակութիւն)

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐՅԱՆ

ՉԿԱՆ ԻՐՈՒ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

ԴԻՄԵԼ ԽԱՉԻԿ ՖԷՄՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ
Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա Պազար, «Պօղոսեանի»ին դէմ թիւ 261

Դեղարանս նկատելով որ՝ Պոլսոյ կարեւոր և կեդրոնական մէկ տեղը գտնուելուն առթիւ, Մորինայի ձկան իւղի մասին եղած խնդրանքները հեռագրեալ չատցած է, ասոնց խնդրանքներուն և ի մասնաւորի Ազնիւ յանախորդաց զոհացում մը տալու և փոքր ինչ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, ուստի ամէն ոք այս անգամ յայտարարելու Թէ՝ մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տուած ըլլալով Բէթէր-Մէլլէրի Մորենայի ձկան իւղին առաջին տեսակը, ԱՌԱՆՑ ՀՈՏԻ կը ծախուի Դեղարանս՝ Թէ՝ մասնաւոր չիներու մէջ և Թէ քաղաք, ամէնէն փափկակազմ ստամոքսի համար իսկ խիստ ախորժելի ըլլալով, Թէ՝ մեծերու և Թէ՝ ակարակազմ պզտիկ տղայոց։ Ուստի ամէն անոնք՝ որոնք կը փափաքին խմել Թէ՝ ածան և Թէ առանց հոտի զուտ և անխարդախ ձկան իւղ, Թող հաճին դիմել դեղարանս, գէթ մէկ անգամ. ատոնց փորձով մը ստուգելու մեր խօսքերուն ճշդութիւնը։

Դեղարանս այս առթիւ ուս նկատելով որ քիչ ժամանակուան մէջ պարիսը ունենալու իրապէս գնահատելի արդոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով պէտքը կը զգայ իր ուղղութիւնը և նպատակը կրկին ներկայացնել հանրութեան։

ՆՊԱՏԱԿ.—Գոհ ձգել յաճախորդները միշտ՝ դեղերու Թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապահովման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանիս սկզբունք եղած են միշտ։

Ներոպական տան մը հետ ալ բանկցած ըլլալով, ամէն չարթու Զուիցերիական Թարմ պատուաստի թիւաեր (աբբ գայիմի) կը հանին բօսթայով։

Ցիկնեք նաև ամէն օր Դեղարան յաճախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն մասնաւորապէս ծանօթ Բ-ԹԻՆԵ ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ Է.Ֆ.՝ որ ամէն Գշ. Եշ. Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանիս մասնաւոր դարմանասարք։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐՍԱՅԻՆ ՍՊԱՍ 30—40

ԱԶԴ

Օձեռնի երկնաղմանի բլաներուն ձայները իրենց յատակութեամբ համաուաւոր եղած են Թուրքիոյ ամէն կողմը։ Այս բլաները այժմ աւելի կատարելագործուած ըլլալով ուղղութիւն Օմ. երաժշտութիւնը փոխանցել անոնց վրայ և յատկապէս արհեստագէտ մը բերել աւելնք գործածանէն, որպէս զի ձայները բլաներու վրայ տուին։ Բոլոր շարիները անուանի երաժիշտներու երգել տուինք և բլաներու պակաս մասերն ալ ամբողջացուցինք։ Ուստի կը յանձնարարենք այս բլաները երաժշտութեան սիրահարներուն։ Կը ծախուին Բերա, Թիւնէլի մօտ, ՍԱՔՆՈՒՐ վաճառատան մէջ։ Սիրքէճի, Կիւլիւթան և Թոսորի Վաճառատանց մէջ և Հայիաէ ճաշատէի Անտէրիպնուագներու վաճառատան մէջ։ Ալէզանդրիէր, Մէհմէտ Սալիմ էֆ.ի քով, Մահմուտ փաշա Պազար որ Միւզիք, Իզմիր, միակ գործակալ Էյլէպ Սապրի էֆ.ի վաճառատան մէջ, Պուլբլար փողոց։ 3—12

ՀԱՇԱՐԱՆ ՍԼԱԹՈՒՐՔԱ
ՏՈՒՆԻ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ
ՄԱՏՈՒՐ ԵՒ ԱԺԱՆ

Ղալաթիա, կամուրջին հրապարակը Թաթիլ փաշա սոգագ թիւ 13

ՀԱՅԻ ՆՇԱՆ

Նախկին խոնարհապէս Գումխիան խանի, տարիէ մը ի վեր հաստատած է վերոյիշեալ ճաշարանը, ուր անգամ մը դիմողը կը հարկադրուի յաճախորդ ըլլալ, որովհետեւ կատարելապէս գոհ կը մեկնի Թէ մաքրութենէն Թէ՝ համով հոտով կերակուրներէն և Թէ գիներու չափաւորութենէն։

Մտոյգ առաւելութիւններ՝ զոր չպիտի կրնան գերազանցել ուրիշ մրցակիցներ։

Փափաքողներու՝ տուներն ալ ճաշ կը դրկուի։ 30—26

Տպ. Հայկազեան
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կիրակամուտիկաց
Ազգագրական Ասոցիացիոնաց
Ազգագրական Ասոցիացիոնաց
ՀԱՅԿԱԶՆԻ ԶԻՐ ԶՕՏԱՆԻՆ ՄԷՋ
30-40 գրուշ արժէք ապրանք
դրուագի Զիր Զօտանի մէջ
Տպ. Հայկազեան վաճառատունը դուրս պիտի գայ
Հայ ազգ։ Նոր և ծաղկաւոր, ոճի չանաչանութիւնով
Գնորդ հիւրպատրաստ, ամէնէն
Նպաստաւոր գիներով։
Կ. Լեյոշիանիսմոյար 12
Գիւղական յանձնարարութիւնի խրճի Դոքթ Հարարոխրոյ
ոգոյնիրոն անդրագարձ
Տիրոջ պիրի զրնուի։
Վերջին գին
50—16

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատած են որ այնտեղիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական ու չքնաղագրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ԱՄԱՆԱՁԻՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՔՈՒՐԲՈՅ ՀԱՄԱՐ

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղի էմՖերա, Մեծ-Փողոց Թիւ 34 կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիրգեանի առնը։

Կեղծիքներն գիւղանոյս համար վերէն նշանին ուղղագրութիւն ընելու է

ԲԵՐԱ (Շիտակ ճամբայ, Գօտ-Մարչէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին
(Շիտակ ճամբայ, Պոլսթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ (Սինկէր խան Թիւնէլին առաջ։
(Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ (Սուլթան Համամ Թիւ 2։
(Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ Թիւ 36։
ՍԿԻՒԴԱՐ (Զարյը Պոյու Թիւ 120։ 2—50

Էրպապը իմիթիասատան ԱՐԱՄ ՍՕՂԱՆՃԵԱՆ էֆէնտիին Եաքարը սուը քիմիակերէր Թարաքնան Թանիր վէ մուսեէնէ իտիրէրէ մէվատը մուզիրրեակն քիւլիկն արի Թէլեվվիւն իյինաէ գուլլանրիմայ իչուն խասէի լազրմիեի հավի օյուուղը Թէգէլիւն իրմիշ վէ քէյֆիիէթ ճէմիյրեր Թրպպիէի Շահանէ գարարրյա հէր Թարափա Թասամիմէն Թէպրիզ վէ իչար պուրուլարը կիպի «ճէրիսէի Վէգաիի Թրպպիէ» իլէ տաիի նէշր ու իլան իտիլմիշ տիր. իյպու իճաբը նէֆիսի Թագլիուէն պազր մահալլերուէ եէրի մամուլաթը նամրյլա պիր Թագըմ մուզիր էյլրհէէ պայալար եաբրյմագտա օյուսզրնտան վէ կէրէք պաս սուլար վէ կէրէքսէ մէմպիրը էճնէպիյէ մամուլաթը օյան մուզիր էլսրհէէ պայալարը գուլլանմագտան իսէ քէնտի մալիմիզ օյան պայալարը գուլլանմագ հէր հայտէ միւսանճան ալանարնտան էրպապը Մէրագա Մահմուտ Բաշա ճատէսինէ մուսամիէյն Արամ Սօղանճեան էֆէնտիին 121 նումէրօրը Ըթրիթա մաղազասը վէ Արամ Սօղանճեան իմզասընա սրգդաթ լիւզումունը Թավսիեէ վէ իմթար իյէրիզ։ 7—10

ՀԱՋԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱԳԵՐՁՅԻ ԵՒ ԷՖԷՐԻՄԻ ԽԱՅԹՂԱՆԸ

Եւրոպայէն ներածուած խայծղանի ջուրերուն ամէնէն նախամեծարը, այս խայծղանը, որ Ցունաստանի Արուեսայից Յունանդկէն արժանիքի արժանի չքանչանի արժանացած է։ Անուշահամ է և բնաւ ստամոքսը չխանգարեր։ Օսմանեան երեւելի բժիշկներու գնահատման արժանացած է, և մասնաւորապէս յանձնարարուած է հանգուցեալ Տօքթ. Ի բրահանեան էֆէնտիէ։ Այս խայծղանը եթէ սուրճի գդալով մը խմուելիք ջուրին խառնուելով խմուի, ամէն կարգի տարափոխիկ հիւանդութեանց դէմ կը պաշտպանէ մարդը։

Արագապէս կը բուժէ հազը, հարբուխը, կուրծքի իլլուածքները, պոռնչիքը դժուարաշնչութիւնը, թոքախտի սկզբնաւորութիւնը, մորթի հիւանդութիւնները և ծննդական գործարաններու անհանգստութիւնը։

Կը ծախուի Մայրաքաղաքին ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ Կ. Պոլսոյ համար գինն է 5 դահեկան։ 7—50

ԱՏԱՄԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՈՒԱՐՄԱԳԱ-ԳԱԼԻՈՒ
ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 6
ՀԻՒԱՆԴ ԷՔԶԷՄՊԼԻՆ ԱՄԷՆ ՕՐ
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ
50—44

ՄԱՍՎԱՃԱՌ ՍԱՐԸ ՄԷՀՄԷՏ ԱՂԱ

Շուկայի դրան մէջ ունեցած խանութներս ձգելով փոխադրուած եմ կէտիք Փաշայի գլուխը Նորաշէն վաճառատունս, ուր Պատ. յաճախորդներս պիտի գտնեն ըստ առաջնոյն կայու բնաւոր միս, և գոհ պիտի մնան ամէն կերպով։

Գասապ Սարը Մեհմէտ աղա

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Պոլիս, Պանչէ Գարբու, Պիճ Գիր Զեհրի դիմաց
Կատարեալ դարմանում ամէն տեսակ փտած ակռաներու, և նամանաւանդ կը կնեղէ արհեստական ակռաներ բնական գեղեցկութեամբ։
Ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իսքէլէ, իր ընտանեաց։ Եւ ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս էջ Գարբու, Պիճ-Գիր-Զեհրի դիմաց։
Կիրակի օրերը ժամադրութիւնով
50—39

ՊԵՕՑԻԻԻԷ ԷԼՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ
Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒՐԷԹԼԱՍԸ
Իսքանտալ, Սուլթան Համամընտա Թօփալեան խանին քէֆվի 2º գաթքնա

Էլպիսէ մուզաղարը մրցանքներ հէմտ է՝ Եկիր վէ էն գիւսէք քէղզ էֆիրէթ ԲԹՄԷ օյան վէ 1871 սէնէսնէսէ Թէէսիս օյունան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէտիւք էլպիսէ սէբրոկիթօսը, Եկիր նամ ու իւնվանիր վէ մէքեանիր սալա Թէպտի ԲԹՄԷՐՄԷՆ մասուսարիպ վէ միւեսիսի պաս ալֆա պիր գաթ տանա ինզիպաթ վէ Թէքէմմիւլ պէգզի զայրէթ իտէրէք, Թօփալեանիրն, տմամ իքնէնի գաթիր էնտուսիէ հար վէ մաղազասրնը Թէվնամիս էյլէմէլ տիր։

1. Օրատտ մէվճուտ էլպիսէրին սան մասա գուսմաչ վէ պիրինէրին։

2. Գուսմաչլարրն մէքանէթ վէ զերաֆէթինի,

3. Ֆիյաթլարրն զայէթ միւթէտիլ վէ էլվէրիշլի օլմասրնը։

Բէյուան կէտրէն միւհիթէրէմ միր Թերիւէրին մէղքիւր մաղազալարրմրմասն այրըլմայանգալարրնա գավին էմինիզ։

Մէղքիւր մաղազատա էօյլու իլգէրինէ ամ էլպիսէ եաբրյմագտա տրր։

ՖԻՅԱԹ ՄԱԳԹՈՒ
ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԷԷՐԻ ՏԷ ԱԶԳԻ ՅՐ 14, 50

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԻԷՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903
1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ

VICTORIA DE BERLIN

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903
510,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԻԷՆ Ցամաքային Եւրոպոյ ամէնէն նշանաւոր Ընկերութիւնն է

Ունի պայմաններ զորս Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց և ոչ մին կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան անձ մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտք վճարել 424 ֆրն., երրորդ տարիէն 10 % էն-ակսելով մինչ 66 % կը դեղջուի վերջին տարին, որով ընդհ. վճարածը կ'ելլայ 6255 ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն տրուած 10000 ֆր-ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'ստանայ հիւդ 10000 ֆրանք, որով զուտ շահ ստացած կ'ելլայ 3745 ֆրանք։ Բոլորովին ազատ ժողովրդական հիւղ մըն ալ ունի շարթական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։

Անմրցելի ԹԱՐԻՖԱՆԵՐ զանակաց Ապագայի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻԼԴ

Ապահովագրութիւն ՇՈՒՇԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԲՐԱՄՎԱՅԻ ԵՒՆ. արկածներու դէմ, ոչխարիս ամէն կողմ և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար շարթական՝ փոքր վճարումով մը, այնքան Մէկ ՖՐԱՆԳով և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ելլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային։

Տեսուչ՝ ՅՈՒՍՈՒՖԻԻՆ Մ. ԳԷՉԷՀԵԱՆ

Ընկերութեանս զրամատուն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս.— ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱՋՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՕՅԱՆԸ
Պոլիս Գարբրանոցու խան թիւ 45 եւ 45 բիս